

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ^၁
ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

မဟောသ ၈၁
ဘတ်တော်ကြီး
ပထမတွဲ
အဋ္ဌမတန်း

အခြေခံပညာသင်ရှိုးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရှိုးမာတိကာနှင့်
ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

ဝညာရေးဝန်ကြီးဌာန

MCRS
Reference
Library

မဟောသစာ
ဇာတ်တော်ကြီး
ပထမတွဲ
အဋ္ဌမတန်း

အခြေခံပညာသင်ရှိုးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရှိုးမာတိကာနှင့်
ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ

၂၀၁၆-၁၃

၂၀၁၆-၁၇ ပညာသင်နှစ်

အခြေခံပညာ သင်ရှိးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရှိးမာတိကာနှင့်
ကျောင်းသုံးစာအုပ်ကော်မတီ၏ မူပိုင်ဖြစ်သည်။

မာတိကာ

ပီးရေ

စာမျက်နှာ

စကားခီး	...	က
အမှာစာ	...	ခ
ပဏာမ	...	ယ
နိဒါန်း	...	စ
၁။ မဟောသဓာဖူးတော်မူခန်း	...	၁
၂။ ဧရပ်ဆောက်ခန်း	...	၈
၃။ အိပ်မက်အရ ပညာရှိကိုရှာခန်း	...	၁၀
၄။ အမဲသားတစ် ချစေခန်း	...	၁၄
၅။ နွားတရားစီရင်ခန်း	...	၁၆
၆။ လည်ရွှေတရား စီရင်ခန်း	...	၂၀
၇။ ချည်ထွေးတရား စီရင်ခန်း	...	၂၃
၈။ သားတရား စီရင်ခန်း	...	၂၅
၉။ ရထားတရား စီရင်ခန်း	...	၂၇
၁၀။ ရှားလှုံးပြသာနာ ဖြေခန်း	...	၃၁
၁၁။ ဦးခေါင်းခွဲ ပြသာနာဖြေခန်း	...	၃၃
၁၂။ မြေပြသာနာ ဖြေခန်း	...	၃၅
၁၃။ ကြက်ပြသာနာ ဖြေခန်း	...	၃၇
၁၄။ ပတ္တမြားပြသာနာ ဖြေခန်း	...	၃၈
၁၅။ သားဖူးပြသာနာ ဖြေခန်း	...	၃၉
၁၆။ ထမင်းပြသာနာ ဖြေခန်း	...	၄၁
၁၇။ သလွန်ပြသာနာ ဖြေခန်း	...	၄၂
၁၈။ ရေကန်ပြသာနာ ဖြေခန်း	...	၄၃

စကားချိုး

၌ မဟောသစာ အေတ်တော်ကြီးကိုအပတ်တက္ကတ ကြီးစားအားထုတ်လှက်အနက်ပြန်ဆိုသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကား မင်းဘူးဆရာတော် အရှင်ဦးညားသ တည်း။

သက္ကရာဇ် ၁၁၂၂ပြည့် အနီးအနားတစ်ပိုက်တွင် ဖွားသံနှင့်စင်သည် ဟုထင်မှတ်ရလေသည်။

ထိုအရှင်သူမြတ် ပြန်ဆိုရေးသားခဲ့သော အတ်တော်နိဂုံးများအရ စကုပိုင်ရပ်သာမြို့ မင်းဘူးရွာတွင်
တန်္တနွေနှုန်းဖွားမြင်၍ အသည်ကြီး၏သား ဖြစ်ကြောင်းသိရ၏။

မင်းဆရာတော် ပင့်ခေါ်ချိုးမြို့က်ခြင်းခံရသော မင်းဘူးရွာ အနောက်ဘက်ရှိ လေသာကျောင်း
ဆရာတော်ထံ၌ ငယ်ရွယ်စဉ်အခါကပင် ဆည်းကပ် ကျိုးခွဲလျက် ပညာရင်နှင့်သောက်စို့ရသော တပည့်ရင်း
ဖြစ်လေသည်။

တပည့်အပေါင်းတို့တွင် “တစ်ခေါ်စလောက်၊ ရမြို့က်နည်းနာ၊ အမည်မှာမူ၊ ဥက်ဝါဒ်ပါတီ၊
ဖွားဖွယ်ရှိလျက်” ဟု ဆိုထားသည့်အတိုင်း သူမတန်အောင် ဥက်ထက်သန် ပုံပေါက်လေသည်။

လေသာကျောင်းဆရာတော်ကြီး၏ ကျောင်းဒကာ ဦးဝ၏ သား မောင်ထောက်မည်မှန်း ဆွဲခင်ပွန်း
သည် “ကောင်းဟုတ်မင်းလာရေးစီပါ” ဟု အညွတ်အနှုံ၊ ပန်ကြားဖွဲ့သည့်အလျောက် နောင်လာ နောက်သား
အကျိုးပွားစေရန် ဘုရားဟောဒေသနာ မဟာနိပါတ်အတ်တော်ကြီး ဆယ်စောင်ကို ပြန်ဆို ရေးသားရန်
ရည်စွဲးခဲ့ဟန်ရှိလေသည်။

ထို့ကြောင့် စာပေပရီသတ် ကျက်မှန် လိုက်စားနေဆဲ ဝါတော်နှုန်ယ်ငယ်ရွယ်ပျို့မျှစ်သော အခါက
ပင် စန္တကုမာရဏတ်၊ နာရဒဏတ်များကို ၁၁၄၄- ခုနှစ်အတွင်း ရေးစီခဲ့လေသည်။

၁၁၄၅-ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ဝိဇုရဏတ်နှင့် ဝေသုန္တရာဏတ်ကို ပြီးစီးခဲ့စေသည်။

မဟောသစာအတ်ကို ပြန်ဆိုရေးသားရာ၌ အတ်ကြောင်းရှည် လျားသည့်အတွက် အချိန်ယူလျက်
၁၁၄၆ - ခုနှစ်တွင် အဆုံးသတ်ခဲ့သည်။

၁၁၄၇-ခုနှစ်အတွင်း မဟာအနကဏတ်နှင့် ၁၁၄၈-ခုနှစ်၌ နေမိအတ်၊ တေမိအတ်များကို စကား
ပြေပြန်ဆိုရာ၌ အပြီးတိုင်ခဲ့လေသည်။

ကျွန်ုတ်တော်ကြီးများဖြစ်သော ဘူးရှိစွဲတွေအတ် ၁၁၄၈-ခုနှစ် သုဝဏ္ဏသာမဏတ် ၁၁၅၈-ခု ထို့
ကိုကား အခြားအရှင်သူမြတ်တို့သည် စကားပြေပြန်ဆိုခဲ့လေသည်။

ဝေသုန္တရာဏတ်တော်ကြီးကို ၁၁၄၅-ခု တပေါင်းလဆန်း ဥရက်နေ့တွင် ပြီးစီး အောင်မြင်ကြောင်း
နိဂုံးတွင် အတိအလင်းဖော်ပြထားလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးကို အဆင့်အတန်း မြင့်မားစေရန် ပညာရေး အစီအစဉ်သစ်ဖြင့် ကြီးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ထိုအစီအစဉ်သစ်အရ အခြေခံပညာရေးကဏ္ဍတွင် မြန်မာစာအခြေခံခိုင်ခုတောင့်တင်း၍ ကျွမ်းကျင်စွာတတ်မြောက်စေရန် မြန်မာစာသင်ရှိုးကို ပြန်လည်ရေးဆွဲပါသည်။

အဆိုပါသင်ရှိုးအရ အခြေခံပညာအလ ၌တန်းအဆင့် မြန်မာစာသင်ကြားခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် ကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်သင်ကြားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁။ စာဖတ်၍ နားလည်စေရန်နှင့် နားလည်သည်ကို ရှင်းလင်းပြောပြနိုင်စေရန်။

၂။ ဝါဘာရ ကြွယ်ဝါစေရန်။ စကားအသုံးအနှစ်းများ နားလည်စေရန်နှင့် မှန်ကန်စွာ သုံးတတ်စေရန်။

၃။ ဝါကျေသဘာကို နားလည်စေရန်နှင့် ဝါကျွဲ့ပုံမှန်ကန်စေရန်။

၄။ သဒ္ဓါစည်းကမ်းနှင့်အညီ ပြေပြစ်ရှင်းလင်းစွာရေးတတ်စေရန်။

၅။ စကားပြနှင့် ကဗျာများကို လေ့လာတတ်စေရန်။

အထက်ပါ ရည်မှန်းချက်နှင့်အညီ အခြေခံပညာအလယ်တန်းအဆင့် အငြောက်တန်းတွင် သင်ကြားနိုင်ရန် မဟောသာဇာတ်တော်ကို ရွှေးချယ်ပြဋ္ဌာန်းပါသည်။

မြန်မာတို့တွင် “နှမှာဝါးရာ၊ ရင့်မှာတစ်ကျိုး” ဟူ၍ ဆိုရှိုးစကားရှိသည်။ မြတ်စွာဘုရား ထုတ်ဖော်တော်ကြားခဲ့သော ဖြစ်တော်စဉ်ဘဝပေါင်း ငါးရွှေ့လေးဆယ့်ခုနှစ် ဘဝရှိရှုံးလွှာတော်တော်တော်ငါးရွှေ့ငါးဆယ် ဟူ၍ အမှတ်အသားပြုကြသည်။ ထိုငါးရွှေ့လေးဆယ့်ခုနှစ်ဘဝတွင် နှစဉ်ဘဝပေါင်း ငါးရွှေ့သုံးဆယ့်ခုနှစ်ဘဝနှင့် အရင့်အမာဘဝ ဆယ်ဘဝ ပါဝင်သည်ကို “နှမှာဝါးရာ၊ ရင့်မှာတစ်ကျိုး” ဟုဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကော်တော်များသည် မြန်မာစာပေတွင် အတ်တော်ငါးရွှေ့ငါးဆယ်နှင့် အတ်တော်ကြီး ဆယ်ဘွဲ့ဟူ၍ ထင်ရှားသည်။ အတ်တော်ကြီးဆယ်ဘွဲ့တွင်ဘူရိဒါတ္ထာတ်တော်နှင့် သုဝဏ္ဏသာမဏေတ်တော်နှစ်တောင်မှုလွှဲ၍ မဟောသာဇာတ်တော်အပါအဝင် အတ်တော်ရှုစ်စောင်ကို စကုပိုင်ရပ်သာမြို့၊ မင်းဘူးရွာ - အတိ ဆရာတော်အရှင်ဦးဉာဏ်သာ စီရင်ရေးသားတော်မှုခဲ့သည်။ မဟောသာဇာတ်တော်ကို မြန်မာသတ္တရာန် ၁၁၄၆ ခုနှစ်တွင် အပြီးသတ်ပြုစုစုခဲ့သည်။

မဟောသာဇာတ်တော်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် အလောင်းတော်ဘဝက အလွန်ညက်ပညာ ရှိဖူးသည့်အဖြစ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မှုခဲ့သည်။

မဟောသစာတော်တော်ကို လေ့လာရာတွင် မင်းဘူးဆရာတော် အရှင်ဦးဉာဏ်၏ စကားသုံးနှင့်ပုံးပုံ စပေဝါဟာရကြွယ်ဝပုံနှင့် စကားပြေ အစီအကျိုး အနှစ်ဦးအဖွဲ့ ရှင်းလင်းပြေပြစ်ပုံတို့ကို သတိပြု လေ့လာမှုတ်သားရာသည်။ တရားစီရင်ခန်း၊ ပြဿနာဖြေခန်း၊ ပညာခန်းများကို လေ့လာရာတွင်လည်း မဟောသစာသုခမိန်၏ ကျိုးကြောင်းဆက်စပ် ဆင်ခြင်တတ်ပုံ၊ တရားနည်းလမ်းကျအောင် ဆုံးဖြတ်တတ်ပုံ၊ ပြဿနာ ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းနိုင်ပုံနှင့် ဉာဏ်ပညာထက်မြှက်ပုံတို့ကို အထူးသတိပြု လေ့လာရသည်။

ဧပြီဆောက်ခန်းတွင်လည်း မဟောသစာသုခမိန်၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်း ကောင်းမွန်ပုံတို့ကို သတိပြု လေ့လာရသည်။

မဟောသစာ အတ်တော်ကို လေ့လာဆည်းပူးကြလျက် မဟောသစာသုခမိန်၏ ငယ်ရွယ်စဉ် ဘဝကပင်စရွှေ ဉာဏ်ပညာကြီးပုံ၊ အမြော်အမြင်ရှိပုံနှင့် ထက်မြှက်သော စိတ်ကူးစိတ်သန်းကောင်းပုံတို့ကို အတုယူကာ မိမိဘဝ ပြဿနာ အခက်အခဲဟူသမျှကို ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်၍ မှားမှာန်ကောင်းဆိုး ကြောင်းကျိုး ဝေဖန်စိုင်စွမ်းရှိအောင် အားထုတ်ကြရာသတည်။

မဟောသစာ စာတ်တော်ကိုး

နမောကသု ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္မာသူ။

ပဏာမ

မဟန္တာကောသခနီးသံသံ၊

သဒ္ဓမ္မသယပ္ပရိပါရိတ် တံ။

မဟံ ဂရှု ဉာဏ်ပိတ် နမံ မံ

တေဇ္ဈာတသသနာဘဝါပသံသံ။

လူနှုန်းဝါရာ၊ ဥပဇ္ဈာဝါရာနှင့်ပါးရောသာ ဥပဇ္ဈာတိဂါတာ

အဟံ၊ အကျွန်းပ်သည်။ မဟန္တာကောသခနီးသံသံ၊ အရှင်ပစ္စကဗုဒ္ဓိ သာဝကတို့ထက်
ကဲလွန်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်၊ သဒ္ဓညာတ ဉာဏ်တည်းဟူသော သူဒ္ဓနတ်ဆေးကို ရပြီးသည်ဖြစ်၍၊
ဝေနယ်တို့၏ သနာန်၌ ကိုလေသာတည်းဟူသော အဆိပ်အတောက်ကို ဖျောက်ပယ်ဖြမ်းအေးပေးတော်မူ
လျက် အတုမရှိသော ဂုဏ်ကျေးလူးအပေါင်းတို့၏ စုဝေးရာလည်း ဖြစ်တော်မူထသော်။ သဒ္ဓမ္မသယပ္ပရိ
ပါရိတ်၊ သွေကွာ တကာအစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော ဆယ်ပါးသောတရားတော်၊
သူပွင့်ပန္တတာ အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော ရှုစ်ယောက်သော ပရမတ္တာ သယ်ဗောတော်၊
သမ္မာတသယ်ဗောတော် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော သာဝကပရိသတ်၊ မြတ်သော အခြေအရုံလည်း ရှိတော်မူ
ထသော်၊ တံတာဖိသံ၊ ထိုသို့သော ဂုဏ်ဖြင့် သုံးသုံးမှန်ကင်း တရားမင်းဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။
နမံနမာမို့၊ ရှိသေစွာရှိခိုးပါ၏။ နမသိတ္တာ ရှိခိုးပြီး၍။ ဉာဏ်တံ့ ပရိယတ္တာ ဓမ္မ၌ ရွှေရှာခြင်းကင်းခဲ့သော
ဝိသာရဒဉာဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူထသော်။ မဟံ-မဟန္တ် စင်ကြယွာသော ပဋိပတ္တာနှင့် ပြည့်စုံသည်
ဖြစ်၍ ပူဇော်ထိုက်သော မဟာထေရ်ကြီးလည်း ဖြစ်တော်မူထသော်။ ဝါ၊ မေ၊ အကျွန်းပ်၏။ ဉာဏ် ပိတ်
အသိဉာဏ်ကိုလည်း ပျိုးစေတော်မူတတ်ထသော်။ ဂရှိခိုး ကျေးလူးရှင်ဆရာမြတ်ကိုလည်း။ နမံ-နမာမို့
ရှိသေစွာရှိခိုးပါ၏။ တော်သံပွိုဒ်ပိုဒ်ရတာနဲ့ ဂရှိနံ့၊ ထိုရှိခိုးအပ်ပြီးသော ဘုရား၊ တရား၊ သယာ၊ ဆရာကျေးလူး
ရှင်တို့၏ အာနုဘဝါ သော်ပလား၊ မြတ်သော အစွမ်း အာနုဘော်တော်တို့သည်။ မံ မမ၊ အကျွန်းပ်၏။
ဉာဏ်အစွမ်းကို။ ပသံသံ ပသံသနာ့၊ ချီးမြောက်တော်မူကုန်လျက်၊ တေဇ္ဈာတ္တာ မောဟမိစ္စာ့
စင်ခွာပယ်ဖျက်၊ ထက်ကြောင်း သွေးတော်မူစေကုန်သတည်း။

ဤရိတ္ထ၏ မဟံသာဖုန်း၊ ဉာဏ်ပိတ် ဟူသော ပုဒ်တို့ကို အနက် နှစ်နည်းပေးသည်ကား။
 အဘိန္ဒာ ပဒဝါကျ သီလေသနည်း ရသင့်သောကြောင့်ပေးသတည်း။ လေးပါဒတို့၏အဆုံး၊ အဆုံး၌ နှစ်လုံး
 သော အကွရာကို အစုတား၍ ဖွဲ့အပ်သောကြောင့် ပါဒန္တက္ခရ ယမက ဂါတာဟု၊ အလက်နည်းယူအပ်၏။
 ဤရိတ္ထသည် ရဝါကာ သရို့ ယူတွောပါ၊ မဟာသမ္မတိကာ ဟောနှီး။ ဟူ၍ ဆန်းမို့ကာ လာသည်နှင့်အညီ။
 နေနတ်သားစောင့်သော ဂိုဏ်းနှင့်၊ အာကာသစိုးနတ်သားစောင့်သော တစ်ဂိုဏ်း၊ မိတ်သဟာယချင်း
 ယူဉ်၍ ဖွဲ့အပ်သောကြောင့် မဟာသမ္မတိကို ပြီးစေတတ်သောအားဖြင့် ရန်ဆူးရန်ပြောင့် နှောင့်ယှက်
 ပိတ်ပင်ခြင်းမရှိ၊ မငြိမတွယ် သွားတတ်သော သီကြားမင်း၏ ဝရမိန်လက်နက်နှင့် တူသည်ဖြစ်၍ ဝိုရ
 ဂါတာဟု ဂုတ္တာ ဒယဆရာ မှည့်အပ်၏။ ဂိုဏ်းသည် ပုန္တဖုသူ။ နှုတ်နှင့်ယုဉ်ရကား။ ဤရိတ္ထကို
 ဖွဲ့အပ်သောဆရာ၏ လည်းကောင်း၊ ဖွဲ့အပ်သောနေ့၏ လည်းကောင်း၊ ထိနက္ခတ်သည် ဝရစုတ် ကြိမ်
 သည်ဖြစ်၍ ကပျောပန္တ ဖွဲ့တတ်ကုန်သော ကပိတို့၏ ပြောစွဲနှောင့်ယှက်ခြင်းအပြစ်တို့မှ လွှတ်စေခြင်းငှာ
 လည်းကောင်း၊ တစ်ဆယ့်တစ်လုံးဘဲဖြစ်၍ မတို့မရှုည် ရွှေတွဲလွယ်ဖတ်လွယ်ခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း
 ဤညပအကိုဂါတ္ထဖြင့် အာသီသပုံးက ဂါးရမ္မကို ဆိုသတည်း။ ထိုဂါတ္ထ၏ အထွန်ယ၊ သဒ္ဓါနယ၊ ဆန္ဒယ
 စသည်တို့ကို ဆိုလျှင်ကား များစွာ၏။ စကားလို့ရင်းကို မရောက်နိုင်သဖြင့် နားထောင်သူ ပြီးငွေ့၍ ကုသိုလ်
 မင်္ဂလာ သဒ္ဓါတရား မပွားအုံစိုးသောကြောင့် မခိုပြီ။

ဝယာမပြီးပြီး။

ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူလျက် ရန်သူတကာတို့၏ မာန်ကို ပယ်နှံဖြတ်ချိုး၍ ကိုးပါးသော အမြိုက်ရောင့် ဝေနေယျတို့အား သနားလေးမြတ် ဖျော်ဆွတ်ပြေားဆေးပေး ပေးတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ကာသိတိုင်း ကောသောတိုင်းတို့၏ အခွန်ဆက်ရာ မြို့စွာခရီး ရှုစ်သောင်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် အစိရဝတီမြှင့်ကြီး၏နှယ်း၌ အထူးထူးသော အသုံးအဆောင်တို့နှင့် ပြည့်စုံစွာ ဖြူ့တွင်း ဖြော်ပြုခြင်း အိမ်ခြေားသန်းခုနှစ်သိန်းတို့ဖြင့် ပြည့်လျက် သာဝတ္ထိအာမည်ရှိသော ရာဇွာနီးပင်းနေပြည်ကြီး၏ မနီးမဝေး ကုလလေးတာ ငါးရာခန့်လောက် အနောက်တောင်ထောင့် ခပ်ပွဲနှုံးဦးစွိန်း သဖွယ်ဖြစ်သော မြေအချက်အချုပ် အနာထပိက် သူ့ငွေးကြီး ဆောက်လုပ်ကပ်လျှော်စာပ်သော ဂေတဝန်ကျောင်းတော်၌ မြေတော်မူသောအခါ ပညာပါရမီတော်ကို အကြောင်းပြု၍ ပစ္စာလောသဗ္ဗာသေနာယ အစရှိသော ဂါယာ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဤ “မဟောသမပလ္လာတဲ့တော်ကြီး”ကို ဟောတော်မူ၏။

အကြောင်းကား တစ်နေ့သည် ရဟန်းတို့သည် တရားသဘင် အစဉ်းအဝေး ဖြစ်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ပညာတော်ကို ဤသို့ ချီးမွမ်းကြကုန်၏။ အရှင်တို့၊ လာခြင်းကောင်းသော မြတ်စွာဘုရားသည် ကြီးမြတ်သောမဟာပညာ၊ မြေကြီးအထူ့နှင့် ဟူသော ပုံထုပညာ၊ ရွှင်လန်းသော ဟာသပညာ၊ လျှင်မြန်သော ဝေနပညာ၊ ဝရမိန့် လက်နက်ကဲ့သို့၊ ထက်မြက်လွှာသော တိက္ခာပညာ၊ ခဲ့ခက်နက်နဲ့သော ဂုဏ်ရပညာ၊ ယုံမှားသက်ာ မိမ္ဘာအထုံးအဖွဲ့ကို ဖြော်ဆိုတပညာ၊ သူတစ်ပါးတို့၏ မိမ္ဘာအယူကို နှုမ်နှင့်နိုင်သော ပရုပွဲဝါမဒ္ဒနပညာ၊ ဤသို့သော ပညာတော်အပေါင်းတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူ၏။ ထိပညာတော်၏ အစွမ်းဖြင့် ကူးလွှာ အစရှိသော ပုံဏ္ဏား၊ သဘိယာ၊ သစ္စကအစရှိသော ပရီးမြို့၏ အာမွှောက အစရှိသော ဘီလူး၊ သီကြားအစ ရှိသော နတ်၊ ဗက အစရှိသော ပြဟ္မာ၊ ဤသို့လောက၌ ထင်ရှားကုန်သော ပုံဏ္ဏား၊ ပရီးမြို့၊ ဘီလူး၊ နတ်၊ ပြဟ္မာတို့၏ မာန်စွဲယ်ကို နှုတ်ပယ ချီးဖြတ်လျက် မြတ်သော အဆုံးအမ တော်ကိုပေးသဖြင့် အဆိပ်အတောက်မရှိသည်ကို ပြတော်မူ၏။ များစွာကုန်သော လူအပေါင်းတို့အားလည်း ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ပေးတော်မူ၍ မဂ်ညာ၏ ဖိုလ်ညာ၌ တည်စေတော်မူ၏။ ဤသို့ ချီးမွမ်း၍ မကုန်နိုင်သော ပညာရှိတော်မူ၏ဟု နှစ်သက်ရွှင်လန်းချီးမွမ်းလျက်နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကြတော်မူလတ်၍ ရဟန်းတို့၊ ယခုငါလာတော်မူသောအခါ အဘယ် စကားဖြင့်ဆင်တို့၊ အစဉ်းအဝေး ဖြစ်ကြကုန်သနည်းဟု မေးတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့လည်း အရှင်ဘုရားကိုယ်တော်၏ ပညာပါရမီတော်ကို ချီးမွမ်းကြပါကုန်သည်ဟုလျှောက်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့၊ ယုံအခါကား ငါဘုရားသည် သဗ္ဗည့်တညာ၏၏ အထွက်အမြတ်သို့၊ ရောက်ပြီးဖြစ်၍ ပညာတော်ကို ချီးမွမ်းခြင်း၌ အုံဖွယ်မဖြစ်လွန်းသေး၊ ရွှေးပါရမီမရင့်သေးမီ ကာလဘဝကပင်လျှင် သဗ္ဗည့်တညာ၏ကို

ရှာသော ငါဘူရား၏ အလောင်းတော်သည် အဲလွန်ပညာရှိဖူးသည်သာဖြစ်၏ဟုမိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဖလသ
မာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူလျက်နေ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတို့သည် ဘုန်းတော်အလွန်တရာ ကြီးမြတ်တော်
မူလျသော အရှင်ဘူရား ရှေးပါရမီ မရှင်မိကာလဘဝက ပညာရှိဖူးတော်မူသောအဖြစ်ကို ဖွင့်လှစ် ပောကြား
တော်မူပါမှ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ ချမ်းသာကြောင်း ဖြစ်ပါမည်ဟုလျှောက်ထား တောင်းပန်ကြလတ်သော်
မြတ်စွာဘူရားသည် အတိတ်ကိုဆောင်၍ ဤမဟောသမာပဏီတော်ကို ပောတော်မူ၏။

ဤကား နိဒါန်းတည်း။

၁။ မဟောသဘ္ဗားတော်မူခန်း

လွန်လေပြီးသောအခါ ဝိဒေဟရာစ်တိုင်း မိထိုလာပြည့်၍ ဝေဒေဟာ အမည်ရှိသောမင်းသည် မင်းပြော။

ထိုမင်းသည် ဝေဒေဟ အမည်တွင်သည်ကား ဝိဒေဟာ ကူးသော ပို့ကြုလ် နှင့်အညီ ဝိဒေဟရာစ်တိုင်းကို အမိုးရသောကြောင့် “ဝေဒေဟ” ဟု အမည်တွင်သတည်း။

ထိုဝိဒေဟရာစ် မင်းကြီးအား အကျိုးအကြောင်း ကောင်း မကောင်း ရာမရာကို ဆုံးမည့်နှင့်ပြတတ် သော မင်းတိုင်ပင်အမတ် သူခမိန်တို့ကား-

၁။ သနက အမည်ရှိသောအမတ်

၂။ ပဏ္ဍာသ အမည်ရှိသောအမတ်

၃။ ကာမိန္ဒ အမည်ရှိသောအမတ်

၄။ ဒေဝိန္ဒ အမည်ရှိသောအမတ်

ဟူ၍ သူခမိန်အမတ်ကြီးလေးယောက်ရှိ၏။

ထိုဝိဒေဟရာစ်မြို့မှ မနီးမဝေး လေးမျက်နှာအရပ်တို့၌-

၁။ အရှေ့က ပါစီနယ် မရွှေ့ဂုံးရွာ

၂။ တောင်က ဒက္ခိဏယ် မရွှေ့ဂုံးရွာ

၃။ အနောက်က ပစ္စီမယ် မရွှေ့ဂုံးရွာ

၄။ မြို့က ဥထ္ာရယ် မရွှေ့ဂုံးရွာ

ဟူ၍ ညျဉ်နက်ချေး၊ သူငွေးသူကြွယ်၊ ကုန်သည်လယ်လုပ်၊ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်သော အိမ်ရေး တို့ဖြင့်နေ၍ ပေါ်ဖွဲ့ဖြစ်သော ရွာကြီးလေးရွာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုရွာကြီးလေးရွာတို့တွင် မြို့မြို့အရှေ့ မျက်နှာ ပါစီနယ်မရွှေ့ဂုံးရွာ၌ သီရိဝါယာအမည်ရှိသော သူငွေးကြီးသည် သူငွေးငယ် သူကြွယ်ဆွဲမျိုး များစွာတို့နှင့် ပြည့်စုံစွာနေ၏။ သူငွေးမကား သူမန်ဒေဝိအမည်ရှိ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် တာဝတီသာနတ်ပြည့်မှ စုတေခဲ့၍ သီရိဝါယာ သူငွေးကြီး၏မယား သူမန်ဒေဝိအမည်ရှိသော သူငွေးမဝေမျှ ပဋိသန္ဓာတ်၏။ ဘုရားလောင်းနတ်သားနှင့် တပေါင်းတဖော်တည်းဖြစ်သော နတ်သားတစ်တော်တို့သည် လည်း ဘုရားလောင်းနှင့် အတူပင်လျှင် တာဝတီသာနတ်ပြည့်မှ စုတေခဲ့၍ သီရိဝါယာ သူငွေးကြီး၏ အပေါင်း၊ အဖော်ဆွဲတော် မျိုးစပ်ဖြစ်သော သူငွေးငယ်တို့၏ အိမ်တို့၌ အသီးသီး ပဋိသန္ဓာတ်သူကြောကုန်၏။

ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓာတ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်ပင်လျှင် ဝိဒေဟရာစ် မင်းကြီးမြို့ သော အိပ်မက်မြိုင်မက်၏။

မင်းအား ညီလာခံရာ မြို့အပြင်၌ပင်လျှင် လေးထောင့်သောအရပ်တို့၏ ဖြူးတဲ့တိုင်းခန်း အမြင့်ရှိသော မီးပုံကြီးလေးပုံတို့သည် ထလတ်၍ တလျှပ်လျှပ် တထိန်ထိန် အရှိန်အဝါဒ် တောက်ပကုန်၏။ ထိုမီးပုံကြီး လေးခုတို့၏ အလယ်၌ပင်လျှင် ပိုးစုန်းကြားခန်းပမာဏရှိသော မီးပုံငယ်သည် ထလတ်ပြန်၍ အလျှောက်မီးသဖြင့် ထိုမီးပုံကြီး လေးခုတို့ကိုလွှမ်းလျက် အထက်ပြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်တက်၍ စကြေဝါးတိုက်အလုံး၌ ဖုံးကွယ်တတ်သော အမိုက်မောင်ကို အရောင်အဝါဒ်ဖြင့် ပျောက်စေ၍ တောက်ပလျက် တည်၏။ ထိုမီးပုံငယ်သည် ကောင်းကင်၌ ထွန်းလင်းပြီး၍ မြောက်သို့တစ်ဖန် ကျေလတ်ပြန်သော် မုန်ညင်းသီးပမာဏခန်းသာထင်၍ နတ်ပြည် ခြောက်ထပ်၌ ရှိကုန်သော နဟုပရှိသတ်၊ လူပြည်၌ရှိကုန်သော လူပရှိသတ် အပေါင်းတို့သည်လည်း ထိုမီးပုံငယ်ကို ပန်းနံ့သာ စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ကုန်၏။ မီးလျှောက်တွင်း၌ သွားလာကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည်လည်း မွေးတွင်းမျှပူးရှိန်သော မည်သည်မရှိ။ ချမ်းပြုမီးစွာလျှင် သွားလာကြကုန်၏။ ဤသို့သော အိပ်မက်ကို မင်းကြီးမြင်မက်သတည်း။

ဝိဒေဟရာ၏မင်းကြီးသည် ဤသို့အိပ်မက်ကို မြင်ပြီးလျှင် ကြောက်လန့်တဲ့တွား နှီးလတ်သဖြင့် ထ၍ ငါးအားအဘယ် သို့ဖြစ်လတ္ထု့သည်မသိဟု ကြံ့မိသောစိတ်ဖြင့် အိပ်မပေါ်နိုင်။ ထိုင်လျက်ပင်လျှင် နေအရှင်တက်၍ လေးချက်တီးကော် အချိန်ရှိလျှင် သူခမိန်အမတ်ကြီး လေးယောက်တို့သည် ရွှေနောက် အစဉ်သင့် မင်းခွင့်မင်းရေး ဖေးလျောက် တိုင်ပင်ဆင်ခြင်စုစမ်းမြို့အတိုင်း နန်းတော်သို့ဝင်၍ မင်းကြီးအား ခစားကြလျက် “အရှင်မင်းကြီး၊ ယနေ့ညွှေ့ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာစွာ စက်တော်ခေါ်၍ ပျော်မွေ့ပြုမီးအေးတော်မူပါ၏လော” ဟု သာရဏီယကထာစကား လျောက်ထားကြကုန်၏။ ဝိဒေဟရာ၏မင်းကြီးသည် “သူခမိန်အမတ်ကြီးတို့ ယနေ့အဘယ်မှာ ချမ်းသာစွာ အိပ်ရအုံနည်း။ ဤသို့သော အိပ်မက်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် ပါမြင်မက်တော်မူ၏” ဟု မြင်မက်တိုင်း အလုံးစုံသော အိပ်မက်ကို သူခမိန်တို့အား ဖြန်ကြားလေ၏။

ထိုအိပ်မက်ကို ကြားလျှင် သေနကသုခမိန်သည် ဤသို့ဖုတ်၏။ “အရှင်မင်းကြီး၊ မည်သည်ကိုမူးရိမ်တော် မမူပါလင့်။ မြင်မက်သော အရှင်မင်းကြီး အိပ်မက်တော်သည် မင်းလာရှိသော အိပ်မက်တည်း။ အရှင်မင်းကြီးအား များမြှတ်သော စီးပွားချမ်းသာ ဘုန်းကျက်သရေတော် တိုးတက်ရာသောအကြောင်းဖြစ်ပါသည်” ဟု လျောက်၏။

“အရှိန်လျှော်း မီးတော်ကိုစင်မြင်မက်သည် ဖြစ်လျက်အဘယ်ကြောင့် ချမ်းသာရာ ဖြစ်မည်ဟု သင်ဖတ်သနည်း။ အကြောင်းအကျိုးစပ်၍ အတပ်သိသာအောင်ဖတ်လော့” ဟု မင်းကြီးဆို၏။

သေနကသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး မီးတော်မီးလျှော်း ဟူသည်ကား ညောက်ပညာဘုန်းကျက်သရေ ပင်ဖြစ်သည်။ အိပ်မက်တော်၌ မီးပုံကြီးလေး ပုံကို မြင်မက်တော်မူသည်ကား အကျွမ်းပို့ အုမတ်ကြီးသူခမိန် လေးယောက်တို့သည် တိုင်းရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ အရှင်းအရေးတော်တို့၌ မြေားယှုက်မိုက်မောင် ကင်းလျက် ထွန်းလင်းသောပညာဖြင့် စိတ်ဖြာခွဲခြမ်း ဝေဖန်စီရင်တတ်သော အမတ်ကြီးများ ဖြစ်ကြသည်နှင့်လျော်စွာ အကျွမ်းပို့ သူခမိန်လေးယောက်ကို ရည်၍မြင်မက်တော်မူသည်။ ထိုမီးပုံကြီးတို့၏ အလယ်၌ ပိုးစုန်းကြားခန်းပမာဏရှိသော မီးပုံငယ်ကို မြင်မက်တော်မူသည်မှာ ပါရမီတော် ဘုန်းတော်ကြောင့် အသစ်ပညာရှိ

တစ်ယောက် ပေါ်ထွန်းမည့်အကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပညာရှိသည် အကျွမ်းပို့သူခဲမိန့်လေးယောက် တို့ကိုထွမ်း၍ နက်နှင့်တကွသော လူဗြို့အတူမရှိ မိမိကျေးဇူးပညာဂုဏ်ဖြင့် ကျော်စောထင်ရှားစွာ ဖြစ်မည် ကား မချွတ်ရာပြီ” ဟု အိပ်မက်ကို ဖက်ကြားလျှောက်ထား၏။ ဝိဒေဟရာမ်မင်းကြီးသည် သေနကသူခဲမိန့် စကားကို ကြားလျှင် နှစ်သက် ဝင်းမြောက်ခြင်းဖြင့် “အမတ်ကြီးသူခဲမိန့်၊ ယခု သင်ဖတ်သော ပညာရှိသူခဲမိန့် သည် အဘယ်မှာရှိပြည့်နည်း” ဟု မေး၏။ သေနကအမတ်ကြီးသည် မိမိသင်အပ်သော ပေဒင်ကျမ်း နေမြတ္တက ကျမ်းတို့၌ ထွက်သည့်အတိုင်း နတ်မျက်စိကို ရသကဲ့သို့ မဟောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မြင်၍ “အရှင်မင်းကြီး၊ ယခုလျှိုပညာရှိသည် ပဋိသန္ဓု ယူဆသော်လည်း ဖြစ်ရသည်။ ဖွားဆဲသော်လည်း ဖြစ်ရသည်” ဟု လျှောက်၏။ ဝိဒေဟရာမ်မင်းကြီးသည် ထိုအိပ်မက မြင်သည့်နေ့မှစ၍ သေနက အမတ်ကြီး စကားကိုသာလျှင် တစ်နေ့မပြတ် အောက်မေ့လျက်နေ၏။ သူမန်အောင် ယူဇူးမသည်လည်း ကိုယ်ဝန်ဆောင် ခြင်းဖြင့် ဆယ်လမြောက်လတ်သော် ဘုရားလောင်းကို ဖွားမြင်၏။ ထိုဘုရားလောင်း ဖွားမြင်သော ခက္ခာပင် လျှင် သိကြားမင်းသည် လူပြည့်ကို ရှုကြည့်လက်သော် ဘုရားလောင်း သတို့သား ဖွားမြင်သောအဖြစ်ကို မြင်လတ်၍ သတို့သားဘုရား အညွှန်ကို နတ်နှင့်တကွသော လူဗြို့သည် ထင်ရှားစေခြင်းကို ပြုထိုက်လှ၏ ဟု မထင်ရှားသော ကိုယ်ဖြင့်လာလတ်၍ ဘုရားလောင်း ဖွားစခကာဝယ် တစ်ခုသော အေးတုံးကို ဘုရားလောင်း သတို့သား၏ လက်ပေါ်၌ထားပြီးလျှင် မိမိနေရာ တာဝတ်သာ နတ်ပြည့်သို့ သွားလေ၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိနက်ဆေးတုံးကို လက်ဖြင့်ကိုင်ဆုပ်လျက်နေ၏။ မယ်တော် သုမန္ဒခေါ်ပြုလည်း တစ်ပါးသော သူတို့ကဲ့သို့ သားဖွားခြင်း ဆင်းခဲသည် တစိုးတစိမ္မာရှိ။ မမကရှိနေရေစစ်မှ ထွက်သော ရေဂဲ့သို့ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ ချမ်းသာသဖြင့်ဖွားခဲ့၏။ မယ်တော်သုမန္ဒခေါ်သည် သတို့သားငယ်၏ လက်၌ ဆေးတုံးကိုမြင်လျင် “ချမ်းသား အဘယ်မှ ရသနည်း” ဟုဆို၏။ ဘုရားလောင်း သတို့သားငယ်သည် “မိခင် ဤကား နတ်ဆေးတုံးတည်း။ မိခင်ယူလေ့။” တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းဖြင့် မကောင်းသော အနာရောက်၍ မပျောက်နိုင်ကုန်သော သူတို့အား ဤဆေးကို သွေး၍လိမ်းစေလေ့” ဟု ဆိုလျက် မယ်တော် လက်ပေါ်၍ ထား၏။ မယ်တော်သုမန္ဒခေါ်လည်း ထိုအကြောင်းကို သူငြေးကြီးအား ဝစ်းမြောက်ဝစ်းသာပြော၏။ ထိုသိရောင်စုနသူငြေးကား ခုနစ်နှစ်ရှိပြီးသော ဦးယဉ်းခေါင်းခဲနာသည်ရှိ၏။ သူငြေးကြီးသည် သုမန္ဒခေါ် သူငြေးမ စကားကိုကြားလျင် အလွန်ဝစ်းမြောက် ဝစ်းသာလျက် ဤငါ်သားငယ်သည် အမိဝစ်းမှ ဖွားစကပင်လျှင် ဆေးတုံးကို ကိုင်၍ဖွားခဲ့၏။ ဖွားပြီးလျင်လည်း အမိန့် စကားပြော၏။ ဤသို့သော အခြင်းအရာသည် သူ တစ်ပါးဘုန်းနည်းသော သူတို့၌ မဖြစ်ရဘာ။ ငါသားငယ်၏ ပါရရိမကြောင့် ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးကုန်သော သူတို့သည် ဤဆေးတုံးကိုပေးသည် ဖြစ်ရရ၏။ ဤဆေးတုံးသည်လည်း အာန္တော်ရှိရာ၏ဟု ယုံကြည်သဖြင့် ထိုဆေးတုံးကို ကောက်ပျဉ်၌သွေး၍ အတန်ငယ် မိမိနယ်ပြင်၌လိမ်း၏။ ထိုလိမ်းသော ခဏ္ဍပင်လျင် ခုနစ်နှစ် စွဲရောက်၍ မပျောက်နိုင်သော ဦးယဉ်းခေါင်းခဲနာသည် ဝစ်မွှာကြာရွက်မှ လျောကျသော ရေပါက်ကဲ့သို့ ပျောက်ကင်းလွှာပြီးခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။ သူငြေးကြီးသည် မိမိအနာပျောက်လျင် ဤဆေးတုံးသည် အလွန်အာန္တော်ရှိစွဲဟု လွန်စွာနှစ်သက်ဝစ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်၍ ဘုရားလောင်းသတို့သား၏ ဆေးတုံးကို

ကိုင်လျက်ဖွားသောအဖြစ်သည် နေပါဒီမြို့၍ ရှစ်မျက်နှာသော အရပ်တို့၌ ကျော်စောထင်ရှားခြင်းဖြစ်၏။ မည်သည့်အနာမဆို ခပ်သိမ်းကုန်သော လူအပေါင်း တို့သည် မိမိတို့၌ စွဲရောက်လျှင် သူငွေးကြီးအိမ်သို့သာ ဆေးတောင်းသွားကြကုန်၏။ သိရိဝဗ္ဗနသူငွေးကြီးသည်လည်း ထိရောက်လာကုန်သော သူနာတို့အား ဆေးတုံးကို ကျောက်ပျော်၍သွေးပြီးလျှင် များစွာသောရှုံး ဆေးရည်အငွေ့နံ မျှ ဖျော်၍ပေး၏။ ထိန်တ်ဆေးကို အတန်ငယ်မျှ ရှာရလိမ်းရကုန်သော သူနာတို့သည် အနာမရှိ ပကတိသော ကိုယ်အဖြစ်သို့ရောက်သဖြင့် သိရိဝဗ္ဗန အမည်ရှိသော ရှင်သူငွေးအိမ်၍ရှိသော ဆေးတုံးသည် အလွန်အာနဘော်ရှိပေါ့ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာချိုးမွမ်း၍ သွားကြလေကုန်၏။

ဘုရားလောင်း သူငွေးသားအား အမည်မှည်အုံသောနေ့၌ ခမည်းတော် သူငွေးကြီးသည် ငါသားအား တိုက်ပါးသောသားတို့မှာကဲ့သို့ အဘိုး၏အုံမည်စသည်ဖြင့် အမည်မှည်ထိုက်။ ဖွားစကာလ၌ ဆေးတုံးကို ကိုင်၍ ဖွားသောကြောင့် ထိုဆေး၏အမည်ဖြင့်ပင်လျှင် ငါသား၏အမည်ကို ဖြစ်စေအုံဟု ကြံလျက် မဟောသမာသတို့သားဟူသော အမည်ကိုမှည်၏။ သိရိဝဗ္ဗနသူငွေးအား ဤသို့သော အကြံသည် လည်းဖြစ်၏။ ငါသားသည် ဘုန်းအာနဘော်ရှိသောသားတည်း၊ တစ်ယောက်တည်းသာ ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်။ ငါသားနှင့် အတူ ဖွားဖက်တော်သူငယ်တို့သည်လည်း ရှိရာ၏ဟု အပြောပြန်၍ ရှုံးကြည့်ဖေးမြန်း စေသော် တစ်ထောင်ကုန် သော သူငွေးသားတို့သည်လည်း မဟောသမာသတို့သားနှင့် ဖွားဖက်တော်၏ အဖြစ်ကိုသိပြီးလျှင် ထိုသတို့သားငယ် တစ်ယောက်တို့အား အထိန်းတစ်ယောက်စိနှင့်တက္က ဆင်ရန်တန်ဆာအစုံပေး၍ ငါသား မဟောသမာ၏အခြေအရံ အလုပ်အကျွေး သူငယ်ဖော် ဖြစ်စေကုန်ဖော့ဟု သူငယ်ဖော်ဟစ်တောင်နှင့်တက္က ဘုရားလောင်းအား မဂ်လာရှိရာအရပ်၍ အတင့်အတယ်ခံခြင်း မဂ်လာကို ပြုစေ၏။ နေ့ကိုင်းနေ့တိုင်း မဟောသမာသတို့သားကို တန်ဆာဆင်၍ ထိုမဂ်လာပြုရာအရပ်၍ ထား၏။ အထိန်းတို့သည်လည်း ဖွားဖက်ဖြစ်သော သူငယ်တစ်ယောက်တို့ကို တန်ဆာဆင်၍ မဟောသမာ၏ အခြေအရံအလို့ငှာဆောင်ခဲ့ကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်း မဟောသမာကုမာရ သူငွေးသားသည် ဤဖွားဖက် သူငယ်ဖော်တစ်ယောက်တို့နှင့် ကစားရွှင်ပေါ်လျက် ကြီးလတ်၍ ခုနစ်နှစ်အရွယ်သို့ ရောက်လက်သော် ရွှေဆင်းတုကဲ့သို့ ရှုချင်စွာယ်သော အရောင်အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၏။ ဘုရားလောင်း မဟောသမာကုမာရ သူငွေးသားသည်ဖွား၍ ခုနစ်မြောက်သောအခါ ရွာလယ်၍ ကစားရာဖြစ်သော မြေတလင်းသည် ဆင် မြင်း ကွဲ့ နွား သွားလာခြင်းဖြင့် ပျက်၏။ လေနေပူ့ တံလျော်ခတ်သဖြင့်လည်း သတို့သားငယ်တို့သည် ပင်ပန်းကုန်၏။ တစ်နွေးသည် သူငယ်ဖော်တစ်ယောက်တို့နှင့် ဘုရားလောင်းသည် ကစား၍နေစဉ် တိမ်ထပ်တိမ်လိပ်ရိပ်ညို့ ထစ်ကြီးမှုးကြီး တက်လတ်သဖြင့် ဘုရားလောင်းသည် ဆင်ပြောင်ကြီး၏အားနှင့်တူသောအားဖြင့် လျင်စွာပြေး၍ တစ်ဆောင်သော ရေပ်သို့ဝင်၏။ ဖွားဖက်သူငယ်တော် တစ်ယောက်တို့သည်လည်း ဘုရားလောင်း၏နောက်မှ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် လွန်မြောက်အောင် မပြေးနိုင်ကြသဖြင့် အချင်းချင်း တိုက်မို့၍ ဦးဆိုက်နောက်ပြန် နံတောင်တချို့ ဖြော်လြှင်းကြောင့် ဆောင့်မိသည်ဖြစ်၍ ပုံဆစ်၊ ဒုံး၊ နဖူး၊ တင်သား၊ ကျောန်ရှိုး၊ စသည်တို့၌ ကွဲပြတ်စုတိရှု ပွဲန်းတိုးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ခက်ဆင်အဖွဲ့

၁။	ပိဒေဟရာ၏	= ပိဒေဟရာ၏တိုင်း။
၂။	မိထိလာ	= မိထိလာပြည်။
၃။	ပါစိနယဝ မန္တာရုံးရွာ	= အရှေ့ မူယောကွင်းလယ်ရွာကြီး။
၄။	အကိုကာယဝ မန္တာရုံးရွာ	= တောင် မူယောကွင်းလယ် ရွာကြီး။
၅။	ပစ္စိမယဝ မန္တာရုံးရွာ	= အနောက် မူယောကွင်းလယ်ရွာကြီး။
၆။	ဥက္ကရယဝ မန္တာရုံးရွာ	= မြောက် မူယောကွင်းလယ် ရွာကြီး။
၇။	အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်	= ဆူဆူညံညံ။ ကျက်ကျက်လောင်လောင်။
၈။	သီရိဝမ္မန	= ကျက်သရေ တိုးပွားသော သူငြေး။
၉။	သူမနဒေဝိ	= စိတ်ကောင်းရှိ၍ သူမနဒေဝိမည်သော သူငြေးကတော်။
၁၀။	တာဝတီသာ	= နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်တွင် ဗုတ္တယမြောက်အထပ်။ (သုံးကိုပ်သုံးယောက်သော နတ်တို့၏ နေရာဘုံး။)
၁၁။	စုတေ	= သေသည်။
၁၂။	ပဋိသန္ဓာ	= ကိုယ်ဝန်။
၁၃။	ညီလာခံရာ	= ရှင်ဘုရင်က မှုးကြီးမတ်ရာ သေနာပတိတိနှင့် ပြုလုပ်သော အစည်းအဝေး ကျင်းပရာ။
၁၄။	တလျှပ်လျှပ်	= ထိန်ထိန်လင်းလင်း။ ထွန်းထွန်းတောက်တောက်။
၁၅။	အသုံး	= နေ မီး ကောက်သံ ပတ္တြမြား စသည်တို့၏ ပြောင်လက် တောက်ပ သော အဆင်းအရောင်။
၁၆။	ပြဟာ	= နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၏ အထက်ဘုံး ရုပ် နာမ်တွဲလျက်သော လည်းကောင်း၊ ရုပ်သက်သက် နာမ်သက်သက်သော လည်းကောင်း ဖြစ်တည်သည်ဟု ကျမ်းဝန်၌ ဖော်ပြသောပုဂ္ဂိုလ်။
၁၇။	စကြေဝှေ့တိုက်	= နေ၊ လာ နက္ခတ်တာရာစသော သဘာဝအလျောက် ဖြစ်ပေါ် တည်ရှုနေသော အရာခပ်သိမ်း။ ကဲ့မှာလောကာ။
၁၈။	မွေးတွင်း	= လူ၏ကိုယ်တွင်အနှစ်ပေါက်သော အမွေးနှင့်တွင်း။ အမွေးနှင့်တွင်း။
၁၉။	အရှေ့တက်	= နောက်အလင်းရောင် စတင်ထွက်ပေါ်သည်။ ရောင်နှီးပေါ်သည်။

၂၀။	စက်တော်ခေါ်	= မင်း မိဖုရားစသည်တို့ အိပ်စက်သည်။
၂၁။	သာရဏီယကထာ	= အသက်ထက်ဆုံး မြှုစွဲအောက်မေ့ထိုက်သော စကားကြီး စကားကောင်း။
၂၂။	ပြက်ပြက်ထင်ထင်	= သေချာစွာ။ မျက်မြင်ထင်ရှားစွာ။
၂၃။	အလုံးစုံ	= ခပ်သိမ်း။ အားလုံး။
၂၄။	အရှိန်လျှော်ညီး	= မီးတော်အား ဖြာထွက်တော်ပလင်းထိန်သည်။
၂၅။	အတပ်	= သေချာစွာ။
၂၆။	မြွှေ့ယှက်	= အရောင်အားနည်းစွာ။
၂၇။	အတုမရှိ	= ပြိုင်ဘက်ကင်းမဲ့သည်။
၂၈။	မဆုတ်	= ဓကန်မူချာ။ မလွှဲမသွေး။
၂၉။	ပေဒင်ကျေမ်း	= မွေးရက်၊ မွေးနေ့၊ မွေးချိန်တို့ကို အခြေခံတွက်ချက်လျက် အတိတ် အနာဂတ် ဖြစ်ရပ်တို့ကို ဟောပြောနိုင်သော အတတ်ပညာ ဆိုင် ရာကျေမ်း။
၃၀။	နေမိတ္ထကကျေမ်း	= နိမိတ်ဖတ်ဖို့၊ အတတ်ကို ပြသောကျေမ်း။
၃၁။	အောက်မေ့	= ဆင်ခြင်စဉ်းစားသည်။ နှလုံးသွေးသည်။
၃၂။	တစိုးတစိုး	= အနည်းငယ်။
၃၃။	ဓမေကရှိက်	= ရဟန်းများဆောင်သည့် ရေစစ်တစ်မျိုး။
၃၄။	ဦးယဉ်းခေါင်းခဲ့	= ဦးခေါင်းထိုးကျော် ကိုက်ခဲသည့် ရောဂါ တစ်မျိုး။
၃၅။	ပါရမီ	= သံသရာတစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကူးမြောက်ကြောင်းအကျင့်။ အကြိုင် များစွာဆည်းပူးထားသော အလေ့အကျင့်။
၃၆။	အာန့်ဘော်	= ဘုန်းတန်ခိုး။ စွမ်းရည်။
၃၇။	ပဒုမွှာကြာ	= ကြာမျိုးဝါပါး အပါအဝင်ပြစ်၍ အများအားဖြင့် ပန်းရောင်အသွေး ရှိလျက် အပွင့်ကြီးသောကြား (နိုးတံမာ၍ ဆူးရှိသည်။)
၃၈။	ဇနပုဒ်	= ကျေးဇူား။ တေားဇူား ဇူာသိမ်းဇူာင်း။
၃၉။	ဖွားဖက်	= တစ်စုံ တစ်ဦးနှင့် တစ်ချိန်တည်း သို့မဟုတ် တစ်နေ့တည်း ပြိုင်၍ ဖွားမြင်သူ။
၄၀။	အခြားအရုံ	= ငြိုချုပ်သင်းပင်း။
၄၁။	အလုပ်အကျွေး	= အစေအပါး။ အခိုင်းအစေ။
၄၂။	ကုမာရ	= သူငယ်၊ မင်းသားငယ်။

- ၄၃။ တံလျ်
၄၄။ ထစ်ကြီး
၄၅။ ဆင်ပြောင်
၄၆။ ဦးဆိုက်နောက်ပြန်
၄၇။ ပွန်းတီး
- = နောက်အပူရှိန်ကြောင့် မြေထက်တွင် ရေပြင်ပမာ တလူပ်လူပ် ပေါ်နေသော အရိပ်အရောင်။
 - = မြည်ဟည်းသည်။
 - = အရွယ်ရောက်ပြီးသော ဆင်ထီး။
 - = ဦးခေါင်းစောက်ထိုး၊ ထက်အောက် ပြောင်း ပြန် ဖြစ်လျက်။
 - = ထိခိုက်ပွတ်တိုက်မိခြင်းကြောင့် စုတ်ပြတ်ပြုတ်ထွက်သည်။

၂။ ရေပံ့ဆောက်ခန်း

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့သော အကြံဖြစ်၏။ ငါတို့၏ ပျော်ပါးကစားရာ ဖြစ်သော မြေတလင်းသည် ဆင်၊ မြင်း၊ ကွဲ၊ နွား စသည် သွားလာခြင်းကြောင့် ငြောင့်ခလုတ်သည် ထူထပ်၏။ လေး နေ့ပူ၊ တံလှပ်တို့ ခတ်သဖြင့်လည်း ငါတို့ပင်ပန်းကုန်၏။ မိုးရွာသဖြင့်လည်း ချွဲနှင့်မကင်း တလင်းမသန့်။ ပြန်ပြန်ပြောပြီး မြို့တူးပျော်ပါး မကစားရသည်လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်၍ ဤအရပ်၏ ကစားရန် ရေပံ့ဆောက်အံ့သောင့်အပ်၏ဟု ကြံပြီးလျှင် ဖွားဖက်ရွှေဖော် သူ့ဝယ်တစ်ထောင်တို့ကို “အချင်းတို့ ဤအရပ်၏ ငါတို့ ယခုကစားရသည်ကား မိုးလေနေ့ပူတံလှပ် လာလတ်သော် အလွန်ပင်ပန်းကြကုန်၏။ ထိုဘေးရန်အပေါင်းတို့ကို တားပြစ်စေခြင်းရှာ ငါတို့ကစားရာ ရေပံ့ဆောက်ရသောကောင်း၏။ ရေပံ့ဆောက် လုပ်ရန် တစ်ယောက်လျှင် အသပြာတစ်ကျပ်စီ ဆောင်ယူစုစုပေါင်းကြလော့” ဟုဆို၏။ ဖွားဖက်တော် တစ်ထောင်တို့လည်း ဘုရားလောင်းဆိုတိုင်းပင်လျှင် မိမိတို့ဆိမ်မှ တစ်ကျပ်စီဆောင်ယူ စုပေါင်းကြသဖြင့် အသပြာတစ်ထောင်စုမိပြီးသော် ဘုရားလောင်းသည် မိသုကာမှု အနီအရပ်၏ ကွမ်းကျင်လိမ္မာ ထင်ရှားစွာ သော မိသုကာဆရာတိုးကို ခေါ်စေ၍ ရောက်လျှင် “ဆရာတိုး ဤအသပြာတစ်ထောင်ကို အခပေးအံ့။ လက်ချေစွာနှင့် တန်အောင် ဤအရပ်၏ ရေပံ့တစ်ဆောင်ကို လရာတိုးဆောက်လော့” ဟု ဆို၍ အသပြာ တစ်ထောင်ကို လက်သမားကြီးအားပေး၏။ မိသုကာတိုးလည်းကောင်းပြီ ဆောက်အံ့ဟု ဝန်ခံ၍ အသပြာ တစ်ထောင်ကို ယူပြီးလျှင် ရေပံ့ဆောက်ရာ မြေအရပ်၏ ဆူးငြောင့်ခလုတ်ကိုကို နှစ်ပယ်လျက် ညီညွတ်စွာ ညီပြီးသော် မိမိတတ်သမျှသော ပညာအစွမ်းဖြင့် ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် တင့်တယ်လျောက်ပတ်ကြောင်း ကောင်းစွာ တံမျှေးကြီးကိုခင်း၏။ မဟောသစာသတို့သားသည် မိသုကာတိုး၏ တံမျှေးကြီးအခင်းကို မဖြစ် သက်သည်ဖြစ်၍ “ဆရာတိုး ဤသို့ မခင်းလင့် အသစ်ပြင်၍ ခင်းဦးလော့” ဟုဆို၏။ လက်သမား ကြီးလည်း “အရှင့်သား ဤတံမျှေးကြီးအခင်းကား ကွွန်းပို့တတ်သမျှ ပညာအစွမ်းဖြင့် စီရင်အပ်သော အခင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤထက်လွန်၍ ဆန်းကြယ်လျောက်ပတ်သော အရာကို ကွွန်းပို့တတ်ပြီ” ဟုဆို၏။

ထိုအခါ မဟောသစာ သတို့သားသည် “ဆရာတိုး ဤမျှလောက်သော မိသုကာအတတ်ဖြင့် ငါတို့ ဥစ္စာတစ်ထောင်ကို ယူလျက် ရေပံ့ကိုဆောက်အံ့ဟု ဝန်ခံလေသည်။ အဘယ်သို့ သင်ဖြစ်အံ့နည်း” ဟု ဆိုပြီး လျှင် “တံမျှေးကြီးကို ယူချော့ ငါခင်းဦးပေးအံ့” ဟု ဘုရားလောင်း အသစ်ပြင်၍ တံမျှေးကြီးကို ခင်းပြန်၏။ ထိုအခင်းသည် မိသုကာတိုးတွင် တင့်တယ်စွာဖြစ်၏။ ထိုသို့ တံမျှေးကြီးခင်းပြီးသော် မိသုကာတိုးကို “ဆရာတိုး သင် ဤသို့ ခင်းနိုင်ပါဘူးလော့” ဟု ဆို၏။ မိသုကာတိုးလည်း “အရှင့်သား ကွွန်းပို့တတ်” ဟု ဆိုလျှင် ဘုရားလောင်းသည် “ဤတစ်ခုတည်းသော ရေပံ့တွင်ပင် ဤအရပ်၏ ကိုးကွယ်ရာ မရှိကုန်သော ခရီးသွားလည့်သည်တို့၏ နေရာဖြစ်၏။ ဤအရပ်၏ ကိုးကွယ်ရာမရှိကုန်သော ခရီးသွားရေဖြစ်၏။ ဤအရပ်၏ အာဂန္ဓာကဖြစ်သော ရဟန်းပုဂ္ဂားတို့၏ နေရာ ဖြစ်၏။ ဤအရပ်၏ ခရီးသွား လူမေည့်သည်တို့၏ နေရာဖြစ်၏။ ဤအရပ်၏ လူည်းကုန်သည် ခြေကုန်သည်တို့၏

ဘဏ္ဍာယားရာဖြစ်စေ။ ဤအရပ်၏ ငါတိကတားရာတလင်း ဖြစ်စေ။ ဤအရပ်၏ တရား စီရင်ရာသဘင် ဖြစ်စေ”
ဟု အလုံးစုံသော အရာတို့ဖြင့် ပြင်သို့တဲ့ ခါးဝထား၍ သာလျှင် နှစ်ရက်သုံးရက်ဖြင့် ပြီးအောင် ပိဿာကြံးကို
ဆောက်လုပ်စေ၏။

ရပ်ဆောက်လုပ်ပြီးသော မားခြယ်ဆေးရေး အတတ်၏ ထင်ရှားကုန်သော ပန်းချီသမားတို့ကို ခေါ်
၍ “ဤအရပ်၏ ဤမည်သောဆေးဖြင့် ဤမည်သော အရွပ်၊ ခြားပန်း၊ ခြားစွဲ၏ ပန်းအီ ပန်းထပ် စသည် တို့ကို
ထားလေ့” ဟု ဘုရားလောင်းသည်သာလျှင် စီရင်၍ အလုံးစုံသောရေပိုကို ဆေးခြယ်စေ၏။ ထိုရေပိုသည်
တာဝတီသာနတ်ပြည်၏ သူမွှာဇ်ရေပိုကဲ့သို့ လျောက်ပတ်ဆန်းကြယ် အလွန်တင့်တယ်စွာ ဖြစ်၏။ ဤသို့
ဆောက်လုပ်စီရင်ပြီးသော ရပ်သည် ဤမှုဖြင့် မတင့်တယ်သေး။ ရပ်အနီး၍ ရေကန်တစ်ခုတူးရသော
သာ၍ တင့်တယ်ဖွေ့ ရှုသေး၏ဟုကြံးလျက် ဘုရားလောင်းသည် ရပ်အနီး၍ လေးတောင့်ကန်ကြီးကို တူးစေပြီး
သော ပန်းရန်အမှု၍ လီမွှာသော ပန်းရန်ဆရာကြီးကိုခေါ်၍ ဘုရားလောင်းသည်သာလျှင် စီရင်လျက်
အကောက်တစ်ယောက် ရေဆိပ်တစ်ရာရှိသော ရေကန်ကြီးကို ပြုစေ၏။ ထိုရေကန်သည် တာဝတီသာနတ်ပြည်၏
ကြာမျိုးငါးပါးတို့ဖြင့် လွှမ်းအပ်သော နန္ဒာရေကန်ကဲ့သို့ နှစ်လိုဖွယ်ဖြစ်၏။ ထိုရေကန်နား ထက်ဝန်းကျင်
အရပ်တို့၏လည်း အသီးအပွင့်တို့ကို ဆောင်ကုန်သော သစ်ပင်တို့ကို စိုက်ပျိုးစေသဖြင့် ဥယျာဉ်ပြုစေ၏။
ထိုဥယျာဉ်သည် တာဝတီသာနတ်ပြည်၏ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကဲ့သို့ နှလုံးမွေ့လျှော့ ပျော်ဖွယ်ရာဖြစ်၏။ ထိုရေပိုသို့
ရောက်လာကုန်သော တရားစောင့်သော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အားလည်းကောင်း၊ ဗည့်သည်ဖြစ်သော လူတို့အား
လည်းကောင်း၊ ထိုသူတို့၌လျော်စွာသော ဒါနဝတ်ကိုလည်း ဖြစ်စေ၏။ ဤသို့စီရင်အပ်သော ဘုရားလောင်း၏
အမှုအရာ ကောင်းစွာသော ဂုဏ်သတင်းသည် အရပ်ထက်ဝန်းကျင်တို့၏ ကျော်စောထင်ရှားသည်ဖြစ်၏။
ထိုသို့သော ဣနိုင်းမြို့တို့နေကုန်သော လူအပေါင်း တို့သည်လည်း ရပ်၊ ရေကန်၊ ဥယျာဉ်၊ သူငြေး
သား၏ အမှုအရာတို့ကို ကြည့်ရှုဖူးမြင်ခြင်းငှာ လာလတ်ကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည်လည်း ထိုရေပို၏နေလျက် ရောက်လာကုန်သောသူတို့အား အကြောင်းအကျိုး
နှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ သင့်သည် မသင့်သည်ကိုလည်းကောင်း ကောင်းစွာဆုံးဖြတ်ပြေားဟော
၏။ ထိုအား ဝိုင်းဟောရာ၏တိုင်းသည် ဘုရားပွင့်တော်မူသော အခါကဲ့သို့ များသောအားဖြင့် ဟုတ်မှန်သော
တရားအကျင့်တို့၏သာ တည်ကုန်၏။

ဤကားဘုရားလောင်း မဟောသခာသတို့သားသည် ခုနစ်နစ်အရွယ် ရောက်ဦးကပင်လျှင်
ကောင်းသော ပညာကျေးလူး အထူးဖြစ်သည်ကို ဆိုသောစကားတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

၁။	ပြောင့်ခလုတ်	= မြို့ပြောင့်တိုက်နေသော ဆူးချွန်၊ ခြောက် တိုက်မီ ထို့ပြုတတ်သော အင့်တ်။
၂။	မိသုကာမှု	= ဆောင်းလုပ်မှုဆိုင်ရာ အတတ်ပညာ။
၃။	တံမျိုးကြီး	= မျှော်းချေသောကြီး၊ လက်သမားသုံးအတိုင်းအတာကြီး။
၄။	လျောက်ပတ်	= သင့်တင့်သော။ တိုက်တန်သော။
၅။	အာဂန္ဓာက	= မဲည်သည်။
၆။	ဘဏ္ဍာ	= ပစ္စည်းဥစ္စာ။
၇။	ခြောပန်းခြောန္တယ	= အပင်၊ အနှစ်ယ်၊ အခက်၊ အရွက်၊ အဖူး၊ အပွင့်၊ အညွှန်၊ အညှောက်၊ အသီးအနှစ်တို့ သဏ္ဌာန်ရစ်ပတ် ခွဲည့်တွေးယှက်ကာ ပြုလုပ်ထားသော အပြောက်တန်ဆာမျိုး။
၈။	ပန်းအီ	= ပန်းပူလက်ရာတွင် နွဲပျောင်းသော ပန်းလက်ရာ။
၉။	သူမဓာ	= တရားသဘင်။
၁၀။	ပီရင်	= ပြုလုပ်သည်။ ဖန်တီးသည်။
၁၁။	နန္ဒာရေကန်	= နှစ်သက်ဖွှုယ်ရှိသော နန္ဒာနတ်သမီး၏ ရေကန်။
၁၂။	နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်	= နှစ်သက်ဖွှုယ်ကောင်းသောဥယျာဉ်။
၁၃။	ဒါနဝတ်	= လူဗျာရန်ဝတ္ထာကို အမြှုပြုစုံ တည်ထားသောဝတ်။
၁၄။	နိုဂုံး	= ကျေးလက်တောရွာ။

၃။ အိပ်မက်အရ ပညာရှိကို ရှာခန်း

ဝိဒေဟရာစ်မင်းကြီးသည်လသား ထိုအိပ်မက် မြင်မက်သည်မှ ခုနစ်နှစ်ရှိပြီးသော ဤသို့အကြံ ဖြစ်၏။ ငါ၏ အမတ်သူခဲမိန်လေးယောက်တွေသည် မိမိတို့ကိုလွှန်၍ ငါးယောက်မြောက် ဖြစ်သောပညာ ရှိသည် ပေါ်လတ္ထုဟု ငါ၏အိပ်မက်ကို ဖတ်ကြားလျှောက်ထားကြကုန်၏။ ထိုပညာရှိသည် ယခု အဘယ်အရပ်၌ ရှိလိမ့်အဲနည်းဟု အောက်မေ့လျက် အမတ်လေးယောက်ကိုခေါ်၍ “ငါ၏အိပ်မက်ကို သုခမိန် အမတ်တို့က ပညာရှိပေါ်မည်ဟု ဖတ်ကြကုန်သည်။” သင်တို့ ယခု ထိုသူခဲမိန်တို့ဖတ်သော ပညာရှိကို အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ အသီးသီးရှာကြရမည်” ဟု တစ်ယောက်စီ တံခါးလေးမျက်နှာတို့မှ စေလွှတ်လိုက်၏။ ထိုအမတ်ကြီး လေးယောက်တို့တွင် တောင်မြောက် အနောက်သုံးမျက်နှာတို့၌ ရှာကုန်သော အမတ်တို့သည် ပညာရှိကိုမတွေ့ကုန်။ အရွှေတံခါးမှတွက်၍ ရှာသောအမတ်သည် ပါစီနယ်ဝမျှဂုံးရှာအလယ်၌ ဘုရားလောင်းသည် စီရင်အပ် သောအရပ်ကို မြင်လတ်သော ဤရေပ်ကို ဆောက်လုပ်စီရင်သောသူသည် မချွတ်လျှင် ပညာရှိဖြစ်လတ္ထုဟု ကြံ့လျက် ဤရေပ်ကို အဘယ်ပိဿာကာ ဆောက်သနည်းဟူမေး၏။ လူအပေါင်းတို့သည် ဤရေပ်ကို လက်သမား ပိဿာကာတို့ ဆောက်လုပ်စီရင်သည်မဟုတ်။ သိရှိဝမ္မန သူငြေးကြီးသား မဟောသောသုံးမေ့နိုင်သည် ဆရာအမို့မရှိဘဲ မိမိပညာအစွမ်းဖြင့် စီရင်အပ်သော ရေပ်တည်းဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် အမတ်သည်လည်း မဟောသောသုံးမေ့နိုင်သည် အဘယ်မှုနှစ်အချွေယ်ရှိပြီနည်းဟူမေး၏။ ရွာသားတို့လည်း မဟောသော သုံးမေ့နိုင်သည် ယခုကြံ့လတွင် ခုနစ်နှစ်အသက်စွဲပြုဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် အမတ်သည် မင်းကြီးအိပ်မက်သည်နှင့်မှုတ်သားရသည် နှင့်လျှော့စွာ မင်းကြီးအိပ်မက်သည်နှင့်မှုတ်သားရသည် နှင့်တွက်ပေါင်းကို ချင့်တွက်သော သူငြေးသားအရွယ် အသက်နှင့် အိပ်မက်သည် နှစ်လညီကြသည်ဖြစ်၍ သုံးမေ့နိုင်ဟူသည်ကား ဤသုံးသားပင်တည်းဟု အတပ်သိပြီးလျှင် မိဘနေရပ် အဆွဲပွဲအသွယ်သွယ်နှင့် အရွယ်အသက်ကို လျောက်ချက်တင်၍ “အရွင်မင်းကြီး ပါစီနယ်ဝမျှဂုံးရွာနေ သိရှိဝမ္မနသူငြေးကြီးသား မဟောသောသုံးမေ့နိုင် အမည်ရှိသော သတို့သားငယ်သည် မည်သည့် နှစ်လရက်ကဗျား၏၍ ခုနစ်နှစ်အချွေယ်မှုသာရှိသေးလျက် ဤသို့သောရေပ်ကို ဆောက်ပြီးလျှင် ဤသို့သော ရှိသော ရေကိန်ဥယျာဉ်ကို မိမိပညာအစွမ်းဖြင့် စီရင်၏။ ထိုသုံးသားသည် အိပ်မက်တော်မှုသော နှစ်လနှင့် ထောက်ချင့်သော အညီပင်ဖြစ်၍ ဘုန်းတော်ကြောင့် ပေါ်ထွေးလာသော ပညာရှိကန်မှုနှင့်ပါသည်။ ယခု ဆောင်ယူတော်မှုလျှင် သင့်မည်ထင်ပါသည်။” ဟု မင်းချင်းတစ်ယောက်ကို ငဇ်၍ လျောက်ထားစေ၏။

ဝိဒေဟရာစ်မင်းကြီးသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် သေနကသုံးမေ့နိုင်အမတ်ကြီးကို ခေါ်စေ၍ ထိုအကြောင်းကို ပြောဆိုပြီးလျှင် “ဆရာအမတ်ကြီး၊ ထိုသုံးမေ့နိုင်ကို ယခုဆောင်ယူရသော ကောင်းမည်မဟုတ်လော” ဟု တိုင်ပင်မေးမြန်း၏။ သေနကအမတ်သည် ဝန်တို့ ပိတ်ပင်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ “အရွင်မင်းကြီး ဤမှုလောက်သောရေပ်ကို ဆောက်လုပ်စီရင်တတ်ကဗျား နှင့် သုံးမေ့နိုင်မမြောက်သေး။ ဤမှုလောက်သောရေပ်ကို သူခံပိသိမ်းတို့ပင် စီရင်နိုင်သည်ချည်းဖြစ်၍ ခါးမြောက်

လောက်အောင် ဂုဏ်ကျေးဇူးမရှိ” ဟုဆို၏။ ဝိဒေဟရာမှုမင်းကြီးလည်း သေနကအမတ်ကြီး စကားကိုကြားလျှင် ဝါ၏အမတ်ကြီးသည် အကြောင်းထူးရှိသေးသောကြောင့် ဆိုသည်ဖြစ်မည်ဟု သေနကအမတ်ကြီး စကားကို မပယ်ဘဲ ပါစီနယ်ဝမ္မားရုံးရွှေ့ ဘုရားလောင်းကို တွေ့သောအမတ်သို့သာလျှင် သင်သည် ပါစီနယ်ဝမ္မားရုံးရွှေ့နေလျက် မဟောသခာသတို့သား၏ အမူအရာ ပညာရှိမရှိကို သိသာအောင် စူးစမ်းဆင်ခြင်လော့းဟု မင်းချင်းတစ်ယောက်ကို စော့တ်လိုက်၏။ ထိုအမတ်သည်လည်း မင်းကြီးစကားကို ကြားလျှင် ထိုပါစီနယ်ဝမ္မားရုံးရွှေ့နေလျက် ဘုရားလောင်း၏ အမူအရာ ပညာရှိမရှိကို မပြတ်လျှင် စူးစမ်းဆင်ခြင်၏။

ထိုအမတ် စူးစမ်းဆင်ခြင်ရှာ့၌ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ဥဒါန်း အစဉ်တည်း။

မံသံ ဂေါကာ ဂုဏ် သုတ္တံ့

ပုတ္တံ့ ဂေါတာ ရထေနစာ။

ဒဏ္ဍာ သီသံ အဟို စော့

ကုဋ္ဌဗျာ မဏီအယန်း

သုဒ္ဓနံ ဝါလှကျာဝိ

တွေ့ကုယ္ဗာန ဂြို့သော မဏီတိ။

မံသံ အမဲတရားလည်းကောင်း။ ဂေါကာစ နွားတရား လည်းကောင်း။ ဂုဏ်စ လည်းခွဲတရား လည်းကောင်း။ သုတ္တံ့ ချည်ထွေး တရား လည်းကောင်း။ ပုတ္တံ့ သားတရားလည်းကောင်း။ ဂေါတ္ထာ ဂေါတတာ၌ မယားခိုးတရား လည်းကောင်း။ ရထေနစ ရထားလူ တရားလည်းကောင်း။ ဒဏ္ဍာသ ရှားလှုံး ပြဿနာလည်းကောင်း။ သီသံ ဦးခေါင်းခွံ ပြဿနာလည်းကောင်း။ အဟိုစော့ ခြွှေပြဿနာ လည်းကောင်း။ ကုဋ္ဌဗျာစ ကြက်ပြဿနာ လည်းကောင်း။ မဏီစ ပတ္တံ့မြားပြဿနာ လည်းကောင်း။ ဇယန္ဓာ သားဖွားပြဿနာ လည်းကောင်း။ သုဒ္ဓနံ ထမင်းပြဿနာ လည်းကောင်း။ ဝါလှကျာဝိ သလွန်ပြဿနာ လည်းကောင်း။ တွေ့ကုယ္ဗာ ရေကန်ပြဿနာ လည်းကောင်း။ ဥယျာန္တာ ဥယျာဉ် ပြဿနာ လည်းကောင်း။ ဂြို့သော မြည်း ပြဿနာလည်းကောင်း။ မဏီစ ပတ္တံ့မြားကို ထုတ်ယူခြင်း လည်းကောင်း။ ကူးတိကူး ဤတစ်ဆယ့်ကိုးပါးသည်ကား။ ဝိမံသနဒါန်း ပညာရှိလက္ခဏာကို စူးစမ်းခြင်း အကြောင်းတည်း။

စက်ဆင်အဖွင့်

၁။ သုခမိန်	= ပညာရှိ။
၂။ ချင့်တော်	= တွေးတော့ဆင်ခြင်သည်။
၃။ အထူးဖွံ့ဖြိုး	= ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး တစ်ယောက်၏ အကြောင်းအရာ အဖြစ်အပျက်၊ ဖြစ်စဉ်။
၄။ ထောက်ချင့်	= ဆင်ခြင်သည်။ မျှော်တွေးသည်။
၅။ ဝန်တို့	= ချမ်းသာ တစ်စုံတစ်ရာကို သူတစ်ပါးမရစေလိုအသာ။
၆။ သူခပ်ဘိမ်း	= မည်သူမဆို၊ လူသူအားလုံး။
၇။ မင်းချင်း	= ဘုရင့်အမှုလုပ်၊ မင်းအပါး၌ ဓမ္မားထဲမျက်ရသော အမှုထမ်း။
၈။ လည်းကောင်း	= လည်ပင်း၌ တွဲလဲဆွဲဆင်ရသော အဆင်တန်ဆာ။

၄။ အမဲသားတစ်ရွှေစောင်း

ဤတစ်ဆယ့်ကိုပါးသော ဥဒိန်းအစဉ်တို့တွင် အမဲဟင်းမျိုးကို ဆောင်ယူခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း ဟူမှုကား။ တစ်နေ့သို့ မဟောသော သတို့သားသည် ဖွားဖက်ရွှေဖော် တစ်ထောင်ခြုံရုံလျက် ကစားရာ ရေပ်အတွင်း မြေတလင်းသို့ သွားလေသည်ရှိသော် စွန်းရဲတစ်ခုသည် ဈေးမှုအမဲသားတစ် တစ်ခုကို ခီလျက် ပုံလာသည်ကို မြင်ကြော်လေလွင် ဖွားဖက်ရွှေဖော် တစ်ထောင်တို့သည် ထိုသားတစ်ကို ချစ်မှုသော်လှ လိုက်ကြ ကုန်၏။ စွန်းသည်လည်း အောက်က သူ့ဝယ်များဟစ်ကြွေးသောအသံဖြင့် ရွှေကြောက်၍ တောင်မြောက်လူးလာ ဘယ်ညာယုံကြတ် ကောင်းကင်သို့ ပျော်ပြေး၏။ သူ့ဝယ်တို့သည်လည်း စွန်းကိုမြော်ကြည့်လျက် လိုက်ခြင်း ကြောင့် တွင်းချောက်ခလုတ် စသည်တို့၏၌ ချော်၍လဲသဖြင့် ပင်ပန်းကြတုန်၏။

ထိုအခါ မဟောသော သူခမိန်သည် “အချင်းတို့ ထို စွန်းခီလျက်သော သားတစ်ကို ယခုပင်ချေစေား၊ သင် တို့ မြင်လိုကြသလော” ဟု ဆို၏။ ဖွားဖက်ရွှေဖော် အပေါင်းတို့လည်း “အရှင့်သား၊ မြင်လိုပါ၏” ဟု ဆိုကြ လတ်သော် “ထိုသို့တဗြြီးကား သင်တို့ရှေကြည့်ကြကုန်လော” ဆို၍ ဘုရားလောင်းသည် ကောင်းကင်ကိုမကြည့်ဘဲလော် လျင်မြန်ခြင်းဖြင့် လျင်စွာပြေးလတ်ပြီးလွင် စွန်းအရိပ်ကိုနင်းလျက် လက်ချုပ်တီး၍ ပြင်းစွာသော အသံဖြင့်ဟစ်၏။ ထိုဟစ်သောအသံသည် ဘုရားလောင်း၏ အာန္တော်ကြောင့် စွန်းရင်တွင်း၍နှင့် စွန်းတစ်တစ်ကဲ့သို့ တစ်တစ်ချင်ချင် ကောင်းကင်ထို့နှင့်တက်လျက် စွန်းငြုက်၏ နားပွင့်အုံသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ စွန်းသည် ဘုရားလောင်းအသံဖြင့် ကြောက်ရွှေခြင်းဖြစ်၍ သားတစ်ကို လွှတ်၏။ ဘုရားလောင်းသည် ကောင်းကင်သို့ မမြော်မကြည့်ဘဲသာလွှင် သားတစ်ကျေလာသော အဖြစ်ကိုသိ၍ မြေသို့မကျေစေရေးလက်ဖြင့်သားတစ်ကို ခံလင့်၏။ ထိုသို့သော အခြင်းအရာကို များစွာကုန်သော လူပရိသတ် အပေါင်းတို့သည် မြင်ကြလတ်သော် ရင်သပ်ရှုမော သောသောအုတ်အုတ် ရှုတ်ရှုတ်သံသံ အုံအုံချိုးမွှေ့း လက်ပမ်းပေါက်ခတ်လျက် လက်ဖျော်ရှုက်တီး ပြီးပြီး သံလေး ဟစ်ကြွေးကျူးကျော်ကြကုန်၏။

ဤသို့သောအခြင်းအရာကို ရွှေမြော်စောင့်နေရသော အမတ်သည် အတပ်သို့လေသော အခြင်းအရာကို လျော်ကာတင်၍ လုလင်မင်းချင်း တစ်ယောက်ကို အလျောက်အထား မင်းကြီးထဲသို့ စေလိုက်၏။ ဝိဒေဟရာမ်းမင်းကြီးသည် ထိုစကားကို ကြားလွင် သေနကအမတ်ကြီးတို့ခေါ်၍ “ဆရာအမတ်ကြီး မဟောသမှသူခမိန်ကို သိမ်းဆောင်ခီန် အခွင့်တော်သင့်ပြီ မဟုတ်လော” ဟု မေးတော်မူ၏။

ဝိဒေဟရာမ်းကြီး တိုင်ပင်သောစကားကို သေနကအမတ်ကြီးကြားလွင် ဤသို့အကြံဖြစ်၏။ မဟောသောသတို့သားသည် ဤနှစ်းတော်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုသူရောက်သောအခါမှစ၍ ငါတို့ပညာ ကျေးဇူးဂုဏ်သည် တစ်စုံတစ်ခုသော အခွင့်တွင်မျှ မပွင့်မလန်း ညီးစွမ်းယဉ်လျော့စွာ အရာမဝင်သည်ဖြစ်လတ္တံ့။ မင်းကြီးသည်လည်း ထိုမဟောသော ရောက်သည်ရှိသော် ငါတို့ရှိမှုန်းကိုမျှ မသိလတ္တံ့။ ထိုကြောင့် မဟောသောကို မသိမ်းမဆောင်စေခြင်းငှာ မင်းအားလျောက်ကြားအုံဟု လာဘုပ္ပါယ်သူတဲ့ ဂုဏ်ပညာတို့ ဝန်တို့ခြင်းဖြင့် “အရှင်မင်းကြီး ဤစွန်းခီသော သားတစ်ကိုချေစိန်ခြင်းသည် အနည်းငယ်များတည်း။

၅။ ဤမျှလောက်သော အခြင်းအရာဖြင့် ပညာရှိသူမှုမိန့် မခန့်လောက်သေး။ ဆင်ခြင်တော်မူးလိုးလေ့” ဟု လျှောက်၏။ ဝိဒဟရာစ်မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်တိုးစကားကိုကြားလွှင် စိတ်လျစ်လျှေြားဖြစ်ပြန်၍ တစ်ဖန်အမတ်ထံ သို့ မဟောသစာသတိသားကို စံစမ်းလော်းဟု စေလိုက်ပြန်၏။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

၁။ ရွှေဘော	= ခြွေရုံး အပေါင်းအဖော်။
၂။ တစ်တစ်ချင်ချင်	= စူးစူးရှုရှု အသံ။
၃။ ပုန့်တက်	= အထက်သို့ ပုံးနှံးသည်။
၄။ ရင်သပ်ရှေ့မော	= (ရင်ကို လက်ဖြင့် ပင့်သပ်ရလောက်အောင်) အုံသွေးမောလျက် အလွန်အမင်း၊ အုံသွေ့ဖွယ်ရှိလျက်။
၅။ ရှုတ်ရှုတ်သဲသဲ	= လူအများ မဖြေမြင်မသက် ဆူပူလှုပ်ရှားလျက်။
၆။ လျှောက်စာ	= လုပ်ငန်းကိစ္စ တစ်စုံတစ်ရာအတွက် တင်ပြသိသာစေရန် ဖော်ပြ ချက်ပါရှုသောစာ။
၇။ လျှောက်ထား	= မြင့်မြတ်သောသူအား ရှိသေစွာပြောကြားသည်။
၈။ အရာမဝင်	= မတွင်ကျယ်၊ အရေးမပါ၊ မဝင့်ဆုံး ဖြစ်သည်။
၉။ လာဘ်ပူဗော်သက္ကာ	= ရှိသေလေးမြတ်ခြင်း၊ မြတ်နှီးခြင်းကြောင့် ရသောပစ္စည်း။
၁၀။ လျှစ်လျှေြား	= ဂရှုမထားဘဲ။

၅။ နားတရားမိရင်ခန်း

နားတရား ဟူသည်ကား ပါစီနယ်ဝမ္မာဂုံးရွာသားတစ်ယောက်သည် မိုးကျလျှင် လယ်လုပ်အဲဟု ရွာတစ်ပါးမှ နားတစ်ရှည်းကိုဝယ်၍ မိမိအိမ်သို့ဆောင်ယူခဲ့၏။ မိုးသောက်သောနေ့၍ ထိန္ဒားတစ်ရှည်းကို မြေက ကောင်းရာ အရပ်ထိသွား၍ နားကျောကုန်းပေါ်၍ဖို့လျက် ကျောင်းပြီးလျှင် ညောင်းညာငိုက်များသည်ဖြစ်၍ နားပေါ်မှဆင်းပြီးသော အရိပ်ကောင်းသော သစ်ပင်အောက်၍ဖို့၏။

ထိန္ဒားရှင် အိပ်ပျော်နေစဉ် ခိုးသူတစ်ယောက်သည် လာလတ်၍ ထိန္ဒားတစ်ရှည်းကို ခိုးဆောင်ပြီးလေ ၏။ နားရှင်နှီး၍ နားကိုကြည့်လျှင် မမြင်သဖြင့် ထိုမှုပြုပါ မြော်ကြည့်လတ်သော် ခိုးသူဆောင်ယူ ပြီးသွားသည်ကို မြင်၍ လျင်စွာလိုက်လျက် စိလတ်သော “သင်အဘယ်ကြောင့် ငါနားတစ်ရှည်းကို ခိုးယူသနည်း” ဟု ဆို၏။

ထိုစကားကိုကြားလျှင် နားခိုးသည် “ဟယ်ယောက်၍၊ နှင်းဘယ်ကနည်း၊ နှုတ်ရှင်းတော်ကား မဖြော ကြားနှင့်” ငါနားကို ငါလိုရာဆောင်သွားမည်။ ငါအား အဘယ်ကြောင့်သူ့ခိုးဟုယိုးစွဲတို့သိသနည်း” ဟုဆို၏။ ဤသို့ နားရှင် နားခိုးတို့သည် ငြင်းခုံကြလျက် ပါစီနယ်ဝမ္မာဂုံးရွာ၌ ရောက်လာကုန်သဖြင့် လူအပေါင်း တို့သည် ထိုသူနှစ်ယောက်တို့ ခိုက်ရန်စကားကို နားထောင်ကြည့်ရှုစွာသောင့် လာကြကုန်၍ အုတ်အုတ် ကျက်ကျက် ဖြစ်၏။

ထိုအထံကို မဟောသမာသုခမိန် ကြားလေသော ငါ၏ဇရိုတံ့ခါးဝ လမ်းခနီး၌ အဘယ်ကြောင့် ဤသူနှစ်ယောက်တို့ အငြင်းအခဲ့ ဖြစ်ကြသနည်း။ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့ကိုခေါ်စဉ် နားရှင်နှင့်သူခိုးတို့ ရောက်လျှင် ထိုသူနှစ်ယောက်တို့၏ အမူအရာလက္ခဏာကို ဆင်ခြင်ထောက်ရှု၍ ဤသူကားနားရှင် ဤသူကားနားခိုးတည်းဟု အတပ်အမှန် သိပြားသောသည်း သူတစ်ပါးလည်း ထင်ရှားရွာသိမှ အကတိသို့ မဖြေ မစောင်း ကောင်းစွာအစိအရင် ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ အပြုံးတင်လွတ်ရာချေသည်ဟု ကြံ့လျက် “သင်တို့ နှစ်ယောက် အဘယ်ကြောင့် အငြင်းအခဲ့ဖြစ်ကြသနည်း” ဟုဖော်၏။ နားရှင်ကရေးဦးစွာ “အရှင့်သား၊ ဤ မည်သော ရွာနေ ဤမည်သောသူ၏ လက်မှ ဤနားတစ်ရှည်းကို ဤမှုအဖို့ဖြင့်ဝယ်ခဲ့၍ အိမ်၍ တစ်ညွှေ့များသာ ရှိပါသေးသည်။ ထိုဝယ်သည့်နောက် ယခုနေ့ခိုးသောက်ထ နံနက်ကပင် မည်သည့်အရပ် မြေကောင်းရှု၍ နားတစ်ရှည်းကို လွတ်ကျောင်း၍ အရိပ်ကောင်းရာ ကွွန်းများအိမ်ပြု၍ ငါက်များဝင် ဤသူသည် ကွွန်းနားတစ်ရှည်းကို ခိုးယူဆောင်သွားသည့်နောက် အိပ်ရာမှုများ၍ ကွွန်းများကြည့်မြော်လျှင် ဤမသူတော် ခိုးသူယူသွားသည်ကို မြင်သဖြင့်လျင်စွာ ကွွန်းများလိုက်နိုင်သောကြောင့်သာ ဤနားခိုးကို ဘဏ္ဍာနားတစ်ရှည်းနှင့် လက်ပူးလက်ကြပ်မိပါသည်။ အကွွန်းများကို အရှင့်သားယုံတော်မမူလျှင် ဤနားတစ်ရှည်းကိုဝယ်ရာ ရွာသားမည်သူ မည်သူတို့ အသိအရှိ အမြင်အကြား ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသိကြားသူ တို့ကိုခေါ်၍ စစ်မေးတော်မူလျှင် စီရင်သာ အောင် သိရပါလိမ့်မည်” ဟုဆို၏။

မဟောသမာ သုခမိန်သည် ထိုစကားကို ကြားလျှင် နားခိုးကို “အချင်းယောက်၍၊ တစ်ဦးက

စကားကုန်ခန်းအောင် သက်သေနှင့်တက္က ဆိုပြီ။ သင်က ဟုတ်မှန်တိုင်းကို ဆိုလေး” ဟုဆို၏။ နွားခိုးသည် “အရှင်သား အကျွန်ုပ်ခြံပေါက် ဤနွားတစ်ရှည်းကို ကျွန်ုပ်လိုရာအပ်သို့ဆောင်သွားပါဝင် ဤသူသည် အနိုင်အထက် မင်းမှုက် မင်းဒဏ်သင့်အောင် အခွင့်မဟုတ်ဘဲ ကျွန်ုပ်ကို နွားခိုးဟု ယိုးစုပ်၍ မအပ်မရာပြီ ကျွင်သည့်အမှုသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသူ့နွားမဟုတ်” ဟုဆို၏။ ဤသို့ အမှုသည်နှစ်ဦးတို့ စကားကို ကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ထိုသူတို့အမှုတရား၊ မပွားမှုးရအောင် ဟုတ်မှန်တိုင်းကိုရင်လို၍ သင်တို့နှစ်ယောက် ငါကောက်ယူဆုံးဖြတ်ချက်ကို နှစ်သက်စွာပြီးကြေမည်လေးဟု မေး၏။ “အရှင်သား ပြီးပါမည်” ဟု အမှုသည် နှစ်ဦးဆိုလျှင် ရပ်တွင်ရှိသမျှ ပရီသတ်တို့အား ထင်ရှားစွာဖြစ်စေခြင်းရှာ ဤသို့ဆို၏။ “သင်တို့စကားနှစ်ရပ်ပင် လက်သပ်မက္ခာ မွေးကျွေး၍ထားသော နွားဖြစ်ဟန် အမှတ်အတပ် ဆိုကြပေသည်တွင် တရားသူကြီးတို့ ဆင်ခြင်ရန် စကားမကုန်သေးသည်ဖြစ်၍ မဆုံးမဖြတ်သာသေး။ စစ်မေးရှုံးမည်။ သင်တို့ဟုတ်မှန်တိုင်း ပြောလေး” ဟုဆိုပြီးလျှင် နှီးသူကိုရှေးစွာ “အချင်းယောက်သား ဤနွားတစ်ရှည်းကို သင့်ခြံပေါက်ဖြစ်သည်ဟုဆိုပြီ အဘယ်အစာကို အသင်ကျွေးမွေးသနည်း” ဟုမေး၏။ နွားခိုးသည် “အရှင်သား နှစ်းဖတ်နှင့် ပဲမော်ကိုသာ စားစေလျက် ယက်မန်းရည် ယာရိုကိုသာသောက်စေ၏” ဟုဆို၏။ ထို့နောက် နွားရှင်သည် မေးမြန်းလျှင် “အရှင်သား အကျွန်ုပ်ကား လယ်လုပ်သားဖြစ်၍ အလွန်ဆင်းရေ၏။ အဘယ်မှာ ယာရိုရနိုင်ပါမည်နည်း။ မြက်ကိုသာကျွေးရေ၏” ဟုဆို၏။

ထိုသူနှစ်ယောက်တို့စကားကို အလုံးစုံသော ပရီသတ်အပေါင်းတို့အား မှတ်သားစေပြီးသော် ဘုရားလောင်းသည် သို့သားရွှေက်ကို ဆောင်ယူစေပြီးလျှင် ညက်စွာထောင်းပြီးယ ရေနှင့်ဖျော်၍ နွားတစ်ရှည်းကို တိုက်စေ၏။ ထိုအခါ နွားခိုးသည် စိုးသက်ကုန်လတ်သော် မြက်ဖတ်သာလျှင်ပါကုန်၏။ ဘုရားလောင်းသည်လူအပေါင်းတို့အား “သင်တို့ ဤနွားနေးကို ကြော်လိုက်လေး” ဟုပြုပြီးလျှင် သူ့ခိုးကို “အချင်းယောက်သား သင့်နှုတ်ကကား နွားခိုးမဟုတ်။ သင့်နွားကကား နွားခိုးဖြစ်သည်ဟု ယခုပရီသတ်အလယ် အထင်အရှားပြု၍ရှိချေပြီ။ သင်နွားခိုး ဟုတ်၏လော့ မဟုတ်လော့” ဟု မေး၏။ ခိုးသူလည်း လွှဲဖယ်၍ မပြောသာရကား “အရှင်သား ခိုးပါချေ၏” ဟုဝန်ခဲ့၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် “အချင်းယောက်သား အရှေ့မဏ္ဍားရွှေ့ချေ သူငွေးကြီးသား မဟောသာစာသည် သူတစ်ပါးတို့ လျှို့ဝှက်သောအဗုံးကို တစ်ခုမကျိုး ညက်အစွမ်းဖြင့် သိမြင် တတ်သည်ဟု၍ သင်ကြေားများသလော့ မှသာဝါဒကို အဘယ်ကြောင့် သင်ပြောဆိုသနည်း။ ယနေ့မှုစဉ် အသက်ရှည်သော ကာလပတ်လုံး ဤကုံးသို့အမှုကိုပြုကျွေးမည်မကြံးလေနှင့်” ဟုဆုံးမေး၏။ ဘုရားလောင်းဖွားဖက်ရွှေဖော်တစ်ထောင်ထို့သည် ထိုနွားခိုးသော ယောက်သားကို ခြေဖြင့်ယမ်းခတ်ခြင်း၊ လက်ဖြင့်ထောင်းထုခြင်းဖြင့် တစ်သက်လုံး အရှက်ရေအောင် နာကျင်စွာဘက်မေးကြေကုန်၏။ ဘုရားလောင်းသည် သူငွေးဖော်တို့ထောင်းခတ်၍ မှတ်လောက်အောင် ထိုသူနာကျင်ပြီးသော် သူငွေးရွှေဖော်များကိုတားမြစ်၍ ထိုနွားခိုးအား “အချင်းယောက်သား သင်သည်သူ့ဥစ္စကို ခိုးယူခြင်းအပြစ်ကြောင့် မသေမီကပင် နာကျင်ပြုးပြစ္စာသော ဆင်းရေကိုခံရပြီ။ သေလွန်သည်ရှိသောကား ယခုခံရသော ဆင်းရေထက် အဆောင်အသောင်းမက ပြင်းပြုပုန်စွာ လေးပြောသောအပါယ်၍ ကိုကွယ်ရာမရ ဒုက္ခမလွှဲ ဆင်းရေကို ခံရလတ္တံ့။ အပါယ်ဆင်းရေကို သင်ဆင်ခြင်

ကြောက်လန့်လျက် အသက်ထက်ဆုံး ဤတဲ့သို့သောအမှုကို ယခုငါတံက စွန်ပစ်၍ အသစ်တရား ငါးပါးသော သီလ၌ နေ့ညတည်စေလေ့” ဟု ပွဲရှုံးသီလဖြင့် အဆုံးအမပေးလိုက်၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်းကို စုစုမိမိလျက်နေသော အမတ်သည် ထိုအကြောင်းကိုသိလျှင် ရွှေ့နည်းဖြင့် အလုံးစုံကို စာတင်၍ ဝိဒေဟရာ၏ မင်းကြီးအား လျော်ကြားစေ၏။ ဝိဒေဟရာ၏မင်းကြီးသည် ထိုစကားကို ကြားသော သေနကအမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ အလုံးစုံကို ပြန်ကြားပြီးလျှင် “ဆရာအမတ်ကြီး၊ မဟောသာ သူခမိန်ကို ဆောင်ယူချိန် အခွင့်သင့်ပြီ မဟုတ်လေ့” ဟု ဇေးမြို့ကိုပင်၏။ သေနကအမတ်သူခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး၊ တရားစီရင်ရာ လွှာတ်သာင်၍ အမတ်တရားသူကြီးတို့သည် မပြတ်လျှင် ခိုးမှုယိုးမှုအစုစု ပေါ်ပေါက်လာသည့် တရားကို ဆင်ခြင်မျှော်ရှုလျက် အမှုသည်တို့ လျှို့ဝှက်ကုန်ပြားသော်လည်း သိသာ အောင် စစ်ဆေးမေးမြန်း၍ တရားလမ်းရီးရှိတိုင်း စီရင်နိုင်ကြသည်ခါလုံးပင် ဖြစ်သည်။ ထိုနားတရားကို စီရင်နိုင်ကာမျှနှင့် သူခမိန်မခေါ်လောက်သေးဖြစ်၍ င့်လည့်နေကော်မူးလို့လေ့” ဟုလျော်က်၏။ သေနက အမတ်ကြီး စကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးသည် လျှစ်လျှော်ပြန်ပြန်၍ တစ်ဖန်အမတ်ထဲသို့ စုစုမိမိလော်းဟု စေလိုက် ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းသော မင်းလာက်ကြိမ် ဖြစ်ခြင်းတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

၁။ ကျောက်ဟန်း	= ကျောကုန်း။
၂။ ငိုက်များ	= ဒါပ်၍မပျော်တပျော်ရှိသည်။
၃။ ယိုးစွင်	= စွင်စွဲသည်။
၄။ အဂတိ	= မတရားသဖြင့် မမှန်မကန်ဆုံးဖြတ်ခြုံး၊ ဘက်လိုက်ခြင်း။
၅။ လက်ပူးလက်ကြိုး	= ထက်ပူး။
၆။ ခြံပေါက်	= မိမိခြံတွင် ပေါက်ဖွားသောကဲ့။ နွား စသည်။
၇။ အနိုင်အထက်	= သူယစ်ပါး၏ ဆန္ဒနှင့် ဆန့်ကျင်လျက် အဝင်းအဓမ္မ အဝင်း အကျပ် နိုင်ထက်စိုးနှင့်း။
၈။ မင်းမှုက်မင်းဒဏ်	= မင်းအစိုးရတို့က အပြစ်အနလျာက်စိုးရင်အပြစ်ပေးမှု။
၉။ ယက်မန်းရည်	= ဆန်ကို နှီးသွားအောင် ရေဖြင့် ကျွဲကျွဲ ကျိုးထားသော သောက်ဖွယ်။
၁၀။ ယာဂု	= ဆန်တစ်ဆုံး ရေခြောက်ဆောင်ကာ ဆန်လုံးကဲ့ချုံကျိုးထားသော သောက်ဖွယ်။
၁၁။ မှုသာဝါဒ	= လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်း။

၁၂။	အပါယ်	= မကောင်းမှု ဒစရိတ်အတွက် ကျရောက်ရှုသောဘု။
၁၃။	ကိုးကွယ်ရာ	= အားထားမြှိခိုစရာ။ ဆည်းကပ်ပူဇော်စရာ။
၁၄။	ပွဲဂံသီလ	= ငါးပါးသီလ။
၁၅။	င့်လင့်	= စောင့်ဆိုင်းသည်။ စောင့်မျှော်သည်။

၆။ လည်စွဲတရား မိဂုင်စုံ

လည်စွဲတရား ဟူသည်ကား သူဆင်းခဲ့မတစ်ယောက်သည် ကြွယ်ဝသောမိန္ဒီးမများကဲသို့ အော် ၄၇ ကျောက်မှုက် ခြေထဲပါသော လည်စွဲဘယ်ကို ကို မဆင်ရသဖြင့် အနီး၊ အဝါး၊ အပြော၊ အစိမ်း ဝသော ချည်မျိုးတို့ဖြင့် ထိုးချုပ်စိုးရင်အပ်သော ချည်လည်စွဲကိုသာဆင်ရ၏။ ထိုမိန္ဒီးမသည် ထိုချည်လည်စွဲကို လည်မှုချက်၍ အပေါ်ချုပ်အကျိုးတာက်ပေါ်၌ ထားပြီးလျှင် ဘုရားလောင်းစိုးရင်အပ်သော ရေကန်သို့၊ ရေချိုး အုံသောငှာ ဆင်းသက်လတ်သော် မိန္ဒီးမင်္ဂလာတစ်ယောက်သည် ထိုလည်စွဲကိုဖြင့်၍ လိုချင်သောစိတ်ဖြင့် ထိုလည်စွဲကို အကျိုးတာက်ပေါ်မှ ကောက်ယူပြီးလျှင် “အမယ် ဤလည်စွဲသည် အလွန်တင့်တယ် လျောက် ပတ်၏။ အဘယ်မျှ ချည်ကုန်သနည်း။ ဤလည်စွဲကဲသို့၊ ကျွန်ုပ်လည်း ထိုးချုပ်ချင်ပါသည်” ဟုဆိုလျက် လည်၌ ခွဲပြီးသော “ခက္ခာမျှ အတူယူပါရစေ” ဟုဆို၏။ လည်စွဲရှင်မိန္ဒီးမလည်း သငော မြောင့်ဖြောင့် ဆိုသည်ထင်၍ “ကောင်းပြီ၊ ကြည်ပါလော့” ဟုဆိုလတ်လျှင် ထိုမိန္ဒီးမင်္ဂလာသည် လည်စွဲကိုဆင်၍ လျင်စွာ ပြောလေ၏။ လည်စွဲရှင် မိန္ဒီးမသည် ထိုမိန္ဒီးမင်္ဂလာ ခိုးယူသွားသည်ကို မြင်လျှင် လျင်စွာကန်မှ တက်၍ အဝတ်အကျိုးထားတာက်ဝတ်ပြီးလျင်စွာလိုက်၍ “အဘယ်ကြောင့် ငါလည်စွဲကို ယူပြီးသိ သနည်း” ဟု မိန္ဒီးမင်္ဂလာ၏ တဘက်ကိုဆွဲကိုင်၏။ မိန္ဒီးမင်္ဂလာ၏ “ငါလည်စွဲကို ငါဆင်၍ ခနိုသွားရာ အဘယ်ကြောင့် ရှင်မလည်စွဲခိုးဟု ယို့စွဲ၍ ဆွဲငင်အုံသနည်း” ဟုဆို၏။ ထိုသို့၊ အချင်းချင်းဖြင့်ခုံကြ၍ ကြည်ရှုနားထောင်အုံဟု လာကုန်သော ရွာသွားသားအပေါင်းတို့၊ ဝန်းရုံလျက် ဘုရားလောင်းကတားရာ ရေပ်တော်ဝ လမ်းမခနိုအနီးအင့်၊ လာလတ်ကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိုပြင်းခုံကြသောအသကို ကြားလတ်သော “အဘယ်အသနည်း” ဟု အော်ပြီး လျှင် ထိုသွားတာက်တို့ကို ခေါ်စေ၍ ရောက်သောအခါ ထိုသွားတာက်တို့၏ အမှုအရာလက္ခဏာကို မြင်လျှင် ဤသွားသား ခိုးသူမ၊ ဤသွားသား ဥစ္စာရှင်ဟု အတတ်သိပြီးလျှင် ခုံခေါ်သိမည်းလည်း သို့ အဘယ်ကြောင့်ပြီးခုံကြသနည်း” ဟုမေးလျှင် နှစ်ဦးစလုံးကပင် အသီးသီး ပီစိတ္ထူးခြားဖြစ်ကြောင်း တို့ ပြောဆိုကြလတ်သော အရာရာလောင်းသည် “သင်တို့ ကေားနှစ်ရပ်ကို ကြားသိရှိုး ငါဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း သင်တို့၊ ပြီးကြမည်လော” ဟု မေး၏။ “အရှင့်သား ပြီးပါမည်” ဟု ဝန်းခုံကြလျှင် ဘုရားလောင်းသည် “သင်တို့ သည် ဟုတ်မှန်တိုင်း ပြောလော” ဟုဆို၍ ခိုးသူမကိုဖြော်ပြု ချော်လည်း အသိနှင့်သာရည်ဖြင့် မပြတ်လိမ်းသုတ်သနည်း” ဟု မေး၏။ ခိုးသူမကလည်း “အရှင့်သား အလုံးစုံသော အမွှားတို့ဖြင့် ပေါင်းစွာ၍ လုပ်အပ်သောကြောင့် သွားသာယာရကအမည်ရှိသော နဲ့သာပေါင်းပြင့် နေ့တိုင်းအမြှုပ်လိမ်း သုတ်ပါသည်” ဟု ဆို၏။ ထို့နောက် လည်စွဲရှင်မိန္ဒီးမကြီးကို မေးပြန်သော “အရှင့်သား ဆင်းရုံသားကျွန်ုပ်အား သွားသာယာရ ကန်းသာ အဘယ်မှာရပါအံနည်း”၊ အကျွန်ုပ်သည် ဤလည်စွဲကို သွီးသွားပွင့် ဖြင့်သာလျှင် နေ့တိုင်းမပြတ် လိမ်းသုတ်ရ၏” ဟုဆို၏။ ဘုရားလောင်းသည် ထိုသွားတာက်တို့စကားကို ပရိသတ်တို့အား မှတ်သားစေပြီး လျှင် တစ်ခုသောရခွက်ကို ဆောင်ယူစေ၍ ထိုရေခွက်၌ လည်စွဲကိုနှစ်ပြီးသော ဝန္ဓာရုံးကျမ်းကျင်သော

လူတစ်ယောက်ကိုခေါ်၍ မည်သည့်အနဲ့နဲ့သည်ဟု သိရအောင် နမ်းစေ၏။

ထိုသူသည် လည်ခဲ့ကို နမ်းလတ်သော သီးသွားပွင့်နဲ့သာရှိသည် အဖြစ်ကိုသိပြီး၍-

သွားသာဟာရကောနတို့၊

သူ့ဒ္ဓကရုံး ပဝါယတိ။

အလီကံ ဘာသတီယံ ဓါတ်း

သစ္စမှာဟ မဟလိုကာ။

ဟု ဓကနိပါတ်ကျမ်း၌လာသော ဂါထာဖြင့်ဆို၏။

အနုက်ကား။ ။ပဏ္ဍာတာ သူခမိန်။ သွားသာဟာရကော၊ သွားသာဟာရက နဲ့သာနဲ့သည်။ နတို့ မရှိ။
သူ့ဒ္ဓကရုံး သီးသွားပွင့်နဲ့ သက် သက်သာ။ ပဝါယတို့ လိုင်၏။ အယ်ခုတို့၊ ဉှုမိန်းမငယ်သည်။ အလီကံ့၊ မမှန်
သောစကားကို။ ဘာသတို့ ဆို၏။ မဟလိုကာ မိန်းမကြီးသည်။ သစ္စံး မှန်သော စကားကို။ အာဟာ၊ ဆို၏။

အခိုဗာယ်ကား။ ။“အရှင့်သား၊ ဉှုလည်ခဲ့၌ သွားသာဟာရက နဲ့သာနဲ့မရှိ။ သီးသွားပွင့်နဲ့ သက်သက်
လိုင်၏။ မိန်းမငယ် စကားမမှန်။ မိန်းမကြီး စကားသာလျှင် ဆိုတိုင်း မှန်ပေသည်” ဟု လည်ခဲ့ကို နမ်းသောသူ
သည် ဘုရားလောင်းအား ပြန်ကြား၏။

ဘုရားလောင်းသည် “သင်တို့ရှုကြည့်ကြကုန်လေ့” ဟု ပရီသတ်အပေါင်းတို့အား သိစေပြီးလျှင်
ခိုးသူမကို “သင့်ဉာဏ် ဟုသင်ဆိုသည်။ လည်ခဲ့ကသင့်ကို ခိုးသူမဟုပြ၍ ရှိခေါ်ပြီ။ သင်အသိနည်း၊ လည်ခဲ့ခိုး
မဟုတ်လေ့” ဟုမေး၏။ ခိုးသူမလည်းလွှဲ၍ ပြောခွင့်မရသောကြောင့် “အရှင့်သား၊ အကျွမ်းရိုးယူမိသည်
မှန်ပေ၏” ဟုဝန်ခံ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ရွှေးနည်းဖြင့် နောင်ဉှုကဲ့သို့ မကျင့်လေနှင့်ဟု အဆုံး
အမပေး၏။ ဖွားဖက်သူ့ကို တစ်ထောင်တို့သည်လည်း ရွှေးနည်းဖြင့် ထောင်းထုခြင်းဒက် နာကျင်စွာပေးကြ
ကုန်၍ လွှတ်လိုက်၏။ ထိုအကြောင်းကို အမတ်သိလျှင် အလုံးစုံကို လျောက်စာတင်၍ မင်းကြီးကိုကြားလျောက်
စေ၏။ ဝိဒေဟရာမ်းမင်းကြီးသည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် သေနကအမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ စကားအလုံးစုံကို
ပြန်ကြားပြီးသော် မဟောသမာသူခမိန်ကို ဆောင်ချိန်မသင့်သေးလေ့ဟု မေးမြန်းတိုင်ပင်တော်မူပြန်၏။
သေနကအမတ်ကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး၊ ဉှုမှုသောအရာနှင့် သူခမိန် မခန့်လောက်သေး။ င့်တော်မူလို့လေ့”
ဟုလျောက်၏။ မင်းကြီးသည် သေနကအမတ်ကြီး စကားကိုကြားလျှင် စိတ်လျှစ်လှု။ ဖြစ်ပြန်၏။ တစ်ဖန်အမတ်
ထံစုံစမ်းလေးဟု စေလိုက်ပြန်၏။

ဉှုလည်း ဘုရားလောင်း၏ ကောင်းသော ကျေးဇူးဂုဏ်သတင်း ကျော်စောခြင်း တစ်ကြိုမ်ဖြစ်ခြင်း
တည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ အပေါ်ရုံ = အပေါ်ကထပ်၍ ခြုံရုံ ဝတ်ဆင်သော အဝတ်အသည်။
- ၂။ သဗ္ဗာသာရက = နှုန်းသာပေါင်း။
- ၃။ ဂန္ဓာရုံ = အနုံအဘရုံ။

၇။ ချည်ထွေးတရား စီရင်ခန်း

ချည်ထွေးတရား ဟူသည်ကား ဝါခင်းစောင့်သော မိန်းမတစ်ယောက်သည် ထိုဝါခင်း၏ အောင့်နှင့် ရိုက်ချောင့်ပြီးလျှင် အစာတင်ပြီးမှ ကောင်းစွာလုံး၍ ထား၏။ ထိုမိန်းမသည် တစ်နေ့ သို့ ချည်လုံးကို ရင်ချွဲပိုက်၍ မိမိအိမ်သို့လာလတ်သော ဘုရားလောင်း၏ ရေကန်၌ ရေချီးအံ့ဟု ချည်လုံးကို မိမိအကျိုးပေါ်၍ထွေး၍ ရေကန်တွင်းသို့ ရေချီးဆင်းလေ၏။ ထိုအခါ မိန်းမတစ်ယောက်သည် ထိုချည်လုံးကို မြင်လေသော လိုချင်သောစိတ် ဖြစ်လာလတ်၍ ချည်ချောပေစွဲ ကောင်းပေစွဲဟု ချီးမွှမ်းလျက် ကိုင်ယူပြီးလျှင် “အမယ် ဤချည်ကို အမယ်ပင်ဝင့်ပေသလော ဖြစ်ခဲပေစွဲ” ဟူလက်ခုပ်တီး၍ ကြည့်ဟန်ပြုလျက် ရင်ခွင့်ပိုက်၍ ပြေးလေ၏။ ချည်လုံးရှင်မိန်းမသည်လည်း ရွှေးနည်းဖြင့် အလျင်တဆော ရေမှုတက်၍လိုက်လျက် “သင် အဘယ်ကြောင့် ချည်လုံးကို ခိုးယူပြီးသနည်း” ဟု အကျိုးစကို လက်ဖြင့်ကိုင်ဆွဲ၏။ ခိုးသူ့မသည်လည်း “ငါ ချည်လုံးကိုင်ယူ၍ ငါအလိုအလျောက်ခရီးသွားရာ သင်အဘယ်ကြောင့် ချည်လုံးကို ခိုးစွဲပွဲ၍ ငါအကျိုးစကို ဆွဲကိုင်ဘိသနည်း” ဆုတ်လေ့။ ကောင်းစွာသွားပါရစွဲ” ဟုဆို၏။ ဤသို့ အချင်းချင်း အငြင်းအခုံဖြစ်၍ လူ အပေါင်း ဝန်းရံကုန်လျက် ဘုရားလောင်းကားရာ ရေပိတ်ခါးဝခရီးမသို့ ရောက်လာကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် ရွှေးနည်းဖြင့် ထိုမိန်းမ နှစ်ယောက်ကိုခေါ်စေ၍ ရောက်လတ်သော ထိုသူတို့၏ အမှုအရာလက္ခဏာကို ဆင်ခြင်သဖြင့် ဤသူကား ခိုးသူမ ဤသူကား ချည်လုံးရှင်ဟု အမှန်အတပ် သိမြား သော်လည်း သူတစ်ပါးတို့အား သိဖော်ခြင်းငှာအကြောင်းအရာကိုမေး၍ နှစ်ဦးကပင် ဥစ္စာရှင်ချည်း ဖြစ်ဟန် စကားနှင့် ပြောဆိုချေလည်းပြီးသော ဘုရားလောင်းသည် “သင်တို့ ငါဆုံးဖြတ်တိုင်း ပြီးကြမည်လော” ဟုမေး၏။ ထိုမိန်းမနှစ်ယောက်တို့လည်း “ပြီးပါဝည်” ဟုဝန်ခံကြကုန်၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ခိုးသူမကို “ချည်လုံး၏အတွင်း၌ အဘယ်ကိုထည့်ခဲ့၍ လုံးသနည်း” ဟုမေး၏။ ခိုးသူမလည်း အရှင့်သားဝါစွောကို ထည့်၍ လုံးပါသည်” ဟုဆို၏။ ထို့နောက် ချည်လုံးရှင်ကို မေးမြန်းလတ်လျှင် “အရှင့်သား တည်စွောကို ထည့်၍ လုံးသည်” ဆို၏။ ထို့မိန်းမနှစ်ယောက်တို့၏ စကားဂို့ပရီသတ်တို့အား မှတ်သားစေပြီး၍ ချည်လုံးကို ဖြေဖွဲ့ကြည့်၍ စေလတ်သော တည်စွောကိုတွေ့လေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းသည် ဆုံးအပ်ပြီးသေနည်းဖြင့် ခိုးသူအဖြစ်ကို ဝန်ခံစေပြီးလျှင် ထိုခိုးသူမအား အဆုံးအမပေး၍ လွှတ်လိုက်လေ၏။ ဤအကြောင်းကို အမတ်သိလတ်သော အလုံးခိုက် မင်းကြီးအား လျှောက်ထားစေပြန်၏။ မင်းကြီးလည်း ရွှေးနည်းအတူ သေနကအမတ်ကြီးကို တိုင်ပင်၍ သေနကအမတ်ကြီး ဖျက်ပြန်လေသော စီတ်လျှစ်လျှူး၍ ဖြစ်သဖြင့် စုစုမြောက်လျှောက် ဖြစ်တော်မူလိုက် ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်းလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သာကုသ်း။

ကော်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ ချည်ချောဝင့် = မြင်းတောင့်မှ ဝါမျှင်တို့ကို ဆွဲထုတ်ကာ ချည်ကျစ်သည်။ မြင်းဝင့်သည်။
၂။ အစာတင် = ချည်ခေါ်ကို ကျွမ်းလျှစ်သိပ်သည်းစေရန် ကော်ရည်ဆွဲတ်သည်။

၈။ သားတရား စီရင်ခန်း

သားတရား ဟူသည်ကား တစ်နေ့သို့ မိန်းမတစ်ယောက်သည် မိမိသားငယ်ကို ပိုက်ချိလျက် ရေခါး အုံသောငှာ မဟောသေသာသူမြိမ်း စီရင်သော ရေကန်သို့လာလတ်၍ ထိုရေကန်၍ သားငယ်ကို ရေခါးပြီးသော မိမိရေခါးအုံသောငှာ သားငယ်ကို အဝတ်ပေါ်၍ သိပ်ထားပြီးလျှင် ရေကန်နားသို့ ဆင်းသက်လေ၏။ ထိုအခါ ဘီလူးမတစ်ယောက်သည် ထိုသူငယ်ကိုမြင်လျှင် စားချင်သောစိတ်ရှိသဖြင့် မိန်းမအသွင် ဖန်ဆင်းလျက် လာလတ်၍ “အဆွေမ၊ ဤသူငယ်သည် ချစ်ဖွယ်သနားဖွယ်ရှိ၏။ သင့်သားပေလော” ဟုမေး၏။ သူငယ်အမိ လည်း “အဆွေမ၊ ကျွန်ုပ်သားပင်တည်း” ဟုဆိုလတ်သော ဘီလူးမသည် ထိုသူငယ်ကိုချိ၍ “နှို့တိုက်စမ်းပါရစေ” ဟုဆို၏။ သူငယ်အမိလည်း သဘောရှိးထင်၍ “တိုက်ပါတော့” ဟုဆိုလျှင် ဘီလူးမသည် သူငယ်ကိုပိုက်၍ နှို့တိုက်ယောင်ဟန် အတန်ငယ်ရှုင်စေ၍ ဆောင်ယူပြီးလေ၏။ သူငယ်အမိလည်း ဂဲသားကိုယူ၍ အဘယ်သို့ သွားမည်နည်းဟုပုဂ္ဂိုက်လျက် ဘီလူးမကို ကိုင်ဆွဲ၏။ ဘီလူးမသည်လည်း “သင့်သား အဘယ်မှာရှိသနည်း။ ဤသူငယ်ကား ဂဲသားတည်း” ဟုဆို၏။ ဤသို့ ပြင်းခုံကြလျက် ဘုရားလောင်းကစားရာ ရပ်တံ့ခါးဝသို့ ရောက်ကြလေ၏။

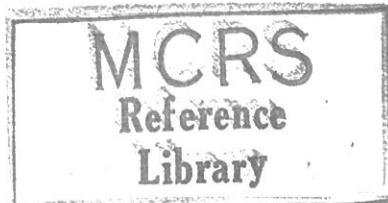
ဘုရားလောင်းသုခမိန်သည် ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် မေးမြန်းပြီးလျှင် ထိုမိန်းမနှစ်ယောက်ကို ခေါ်စေ၍ ရောက်သောအခါ “သင်တို့ အဘယ်ကြောင့် ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြသနည်း” ဟုမေး၏။ ဘီလူးမသည် “အရှင့်သား ကျွန်ုပ်သားကို ကျွန်ုပ်ရင်၌ပိုက်ချိ၍ အလိုအလျောက် ခနီးသွားပါသည်။ ဤမိန်းမသည် ကျွန်ုပ်ကိုမျှ မသိမကျမ်း ကဲလျက် သူ့သားကို ယူတိုသည်ဟု ယိုးစွဲခဲ့သည်” ဟုဆို၏။ သူငယ်အမိကလည်း “အရှင့်သား၊ ထိုသို့ မဟုတ်ပါ” ဟုဆို၍ အလုံးစုံဟုတ်တိုင်း ပြန်ကြားလေ၏။ ဘုရားလောင်းသည် စကားနှစ်ရပ်ကို ကြားပြီး၍ ထိုမိန်းမတို့ အမူအရာလကွဏ်ကို ဆင်ခြင်းလတ်သော ဤမိန်းမကား မျက်တောင်လည်းမခတ်၊ မျက်ထောင့်လည်းနိ၏။ ရဲလည်းရဲရင့်၏။ ဘီလူးမတည်း။ ဤမိန်းမကား သူငယ်အမိတည်းဟု အဟုတ်အမှန် သိပြီး၍ “သင်တို့ဂဲအဆုံးအဖြတ်၌ တည်ကြအုံလော့” ဟုမေး၏။ “အရှင့်သား၊ တည်ပါမည်” ဟု နှစ်ဦးလုံး ဝန်ခုံကြလျှင် မဟောသေသာသုခမိန်သည် ပြောစုံစည်းသားပြီးသော စည်းပေါ်၌ ထိုသူငယ်ကိုသိပ်ထား၍ ဘီလူးမကို သူငယ်၏လက်တို့၌ သူငယ်၏အမိကို ခြေတို့၌ကိုင်စေပြီးလျှင် “သင်တို့နှစ်ယောက် လုကြကုန်” လုနိုင် သောသူ သားရှင်ဖြစ်စေ ဟုဆို၏။ ထိုမိန်းမနှစ်ယောက်တို့လည်း ဘုရားလောင်းဆိုတိုင်း လုကြလတ်သော သူငယ်သည် အလွန်နာကျင်သည်ဖြစ်၍ သည်းစွာင့်လတ်လျှင် အမိသည် မိမိနှစ်ဦးကွဲအုံသကဲ့သို့ ပြင်းစွာပင်ပန်း သည် ဖြစ်၍ သူငယ်းခြေမှုလက်ကို လွှတ်ပြီးလျှင် ရပ်လျက် ညီးငယ်စွာနေ၏။

ထိုအခါ မဟောသေသာသုခမိန်သည် ပရီသတ်အပေါင်းတို့အား “အချင်းတို့၊ သူငယ်တို့ကို မိခင်တည်း သာ၍ ချစ်သလော့။ အမိမဟုတ်သောသူတည်းသာ၍ ချစ်သလော” ဟုမေး၏။ လူအပေါင်းတို့လည်း “အရှင့် သား၊ အမိသာလျှင် သားတို့၌လွန်စွာချိ၏” ဟုဆိုကြလတ်သော ဘုရားလောင်းသည် “အချင်းတို့၊ ယခုသူငယ် ကို လုယူနိုင်သော မိန်းမတည်း၊ ထိုသူငယ်၏ မိခင်လော့၊ မလုနိုင်မိုင်၍နေသော မိန်းမတည်း ထိုသူငယ်၏

မိခင်လော်။ သင်တို့ အသို့ထပ်ကြသနည်း” ဟူမေး၏။ ပရီသတ်တို့သည် “အရှင့်သား၊ သူငယ်၏ နာကျင်ခြေး
ဖြင့် သည်မခဲ့နိုင်၍ လွှတ်လိုက်သော မိန်းမသည်သာ သူငယ်၏မိခင်ဖြစ်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ထင်သည်”
ဟုဆိုကြတုန်၏။ ဘုရားလောင်းသည် “အချင်းတို့၊ ထိုသူငယ်ကို ခိုးယူသော မိန်းမကို သင်တို့သိကြကုန်၏
လော်” ဟု မေး၏။ “အရှင့်သား၊ ကျွန်ုပ်တို့မသိကြကုန်” ဟု ဆိုလတ်သော “အချင်းတို့၊ ဤမိန်းမကား လူမ
ဟုတ် ဘိလူးမတည်း။ ဤသူငယ်ကိုစားပို၍ ခိုးယူသည်” ဟုဘုရားလောင်းဆို၏။ ပရီသတ်တို့လည်း “အရှင့်
သား၊ အဘယ်ကြောင့်သိသနည်း” ဟု မေးကြလတ်လျှင် “အချင်းတို့၊ ဤသားခိုးမကို သင်တို့ရှုလော့။ မျက်
တောင်လည်းမခတ်။ မျက်ထောင့် လည်းနဲ့၏။ သူငယ်၌ သနားချစ်ခင်ခြင်းလည်း အလျဉ်းမရှိ။ ထိုသို့သော
အကြောင်းတို့ကြောင့် ဘိလူးမဟု သိရနာတည်း” ဟုဆို၏။ ဤသို့ပရီသတ်တို့နှင့် ပြောဆိုပြီးလျှင် မဟောသော
သူခါန်သည် ဘိလူးမကို “သင်အဘယ့်သူနည်း မှန်တိုင်းပြောလော့” ဟု မေး၏။ ဘိလူးမသည် “အရှင့်သား
အကျွန်ုပ် ဘိလူးမပင်မှန်ပေါ်၏” ဟု ဝန်ခံလတ်သော “အဘယ်ကြောင့် ဤသူငယ်ကို အသင်ဖမ်းသနည်း” ဟု
မေး၏။ ဘိလူးမလည်း “အရှင့်သား၊ ဤသူငယ်ကို အကျွန်ုပ်စားလို၍ ဖမ်းသည်” ဟုဆိုလတ်လျှင် ဘုရားလောင်း
သည် “ဟယ် ဘိလူးမ၊ သင်သည် ရွှေးနံ့သရာက မလိုမှာ ဖိုက်စွာသောအလျောက် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း
အစရှိသော မကောင်းမှုကို ပြုကျင့်မိဖွူးသောကြောင့် ယုတ်မာစွာသော ဤဘိလူး၊ ဖုတ်၊ ပြီးလွှာမျိုး၏ဖြစ်ရ
သုက် ထိတ်လန်ခြင်းကိုမှုမရ၊ ယခုတဲ့နဲ့ မကောင်းမှုကို ပြုကျင့်ပြန်သည်ကား သင်၏အမိုက်သည် အလွန်
အုံပြုဖွေ့ဖြူပွေ့” ဟုဆိုပြီးလျှင် ဘိလူးမအား နောင်ဤကဲ့သို့၊ မကောင်းမှုကို မပြုလေနှင့်ဟု ငါးပါးသိလှုံ
တည်စေလျက် လွှတ်လိုက်၏။ သူငယ်အမိုလည်း “အရှင့်သား၊ အကျွန်ုပ်မွေးသော အသက်သည် ဤသူငယ်တွင်
မရှိပြီ။ အရှင့်သားပေးသော အသက်သာ ရှိတော့သည်” ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ချီးမွမ်းပြီးလျှင် “အရှင့်သား
သည် အာယုကပ်ပတ်လုံး၊ အသက်ကော် ရှည်စေသတည်း” ဟု ဆုတောင်း ဆုတ္တုပြုလျက် သားဝယ်ကို ပိုက်ချိ၍
မိမိအိမ်သို့ သွားလေသည်။ ဤသို့သာ အခြင်းအရာကို လျောက်စာတင်၍ အမတ်သည် မင်းကြီးအား
လျောက်ထားစေပြန်၏။ ဝိဒေဟရန်မင်းကြီးလည်း ရွှေးနည်းအတူလျှင် သေနကအမတ်ကြီးနှင့် တိုင်ပင်၍
သေနကအမတ်ကြီး ဟန့်တားပြန်လျှင် မိတ်လျှော့ဖြစ်သဖြင့် စုံစမ်းလော့ဗုံးဟု အမတ်ထဲသို့ စေလိုက်ပြန်၏။

ဓက္ခဆင်အဖွဲ့

၁။ မျက်ထောင့်	= မျက်လုံး၏ ထောင့်စွန်း။
၂။ သံသရာ	= ဘဝအသစ်ဖြစ်ခြင်းဖြင့် အစဉ်မပြတ်ဘဲ အဖန်တလဲလဲ ကျင်လည်ရှု ဘဝဆက်။ ဘဝအစဉ်း။
၃။ ဖုတ်	= မြေဇားပြီးတွေ့သူ၊ နာနာဘာဝကောင်။
၄။ ပြိုတဲ့	= အပါမိလေးဘုံသူ၊ အပါအဝင် ချမ်းသာ ခြင်းကင်းသော တန္ထား၊ မှင်စာ၊ သရဲ့ ဘီလူးစသော နာနာဘာဝ သတ္တဝါအမျိုးမျိုး။
၅။ အာယာကပ်	= သက်တမ်း။

၉။ ရထားတရား စိရင်ခွန်း

ရထားတရား ဟူသည်ကား ယောက်ဗျားတစ်ယောက်သည် မျက်နှာဆေးအုံသောင့် တစ်ခုသော ရွာမှ လူည်းရထားစီးလျက် ထွက်သွားလေ၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် လောကကိုကြည့်လတ်သော် ဘုရားလောင်းကိုမြင်၍ ဤသူခမိန့် ဘုရားအညွှန် အား ပညာဂုဏ်ထင်ရှားသော အဖြစ်ကို ဝါပြုခြင်းငှာထိုက် ၏ဟု လူ၏အသွင်ဖြင့် လာလတ်၍ ထိုရထားစီးလျက်သွားသော ယောက်ဗျား၏ ရထားနောက်စွန်းကို ကိုင်လျက် အစဉ်အတိုင်းလိုက်၏။ ရထားရှင်သည် ရထားနောက် မြီးစွန်းကိုကိုင်လျက် အစဉ်တစိုက် လိုက်သော လုလင်ကိုမြင်လျှင် ဤသူသည် အဘယ်အကြောင်းရှိ၍ နောက်သို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်သည် မသိဟုကြံ့လျက် “အချင်းယောက်ဗျား၊ သင် အဘယ်ကို အလိုရှိ၍ ရထားနောက်စွန်းကို ကိုင်လျက် အစဉ် တစိုက် လိုက်ဘိသုနည်း” ဟုမေး၏။ သိကြားလုလင်လည်း “အရှင်၊ အကျွမ်းပို့သည် သင်၏အထိန္ဒိမ္မိခို့၍ နေလို ပါသောကြောင့် လိုက်သည်” ဟုဆို၏။ ထိုစကားကို ကြားလျှင် ရထားရှင်သည် “လုလင် ကောင်းပြီ နေတော့” ဟုဆိုလျက် အတန်ငယ်သွားပြီးသော် ရထားကိုတန့်ရပ်ဖြေးလျှင် ရထားမှုဆင်းသက်၍ ကိုယ်လက်သုတေသင် အုံသောင့်သွား၏။ ထိုရထားရှင် ကိုယ်လက်အသုတေသင် သွားခုံက်တွင် သိကြားမင်းသည် ရထားပေါ်သို့ တက်၍ ရထားကိုစိုင်းနှင်ပြေးလေ၏။ ရထားရှင်လည်း ကိုယ်လက်သုတေသင်ပြီး၍ လာလတ်သော် ရထားကို လုလင်နီးယူပြေးသည်ဟုသိလျှင် “အချင်း၊ ရပ်လေ့ ရပ်လေ့” ဟု အလျင်တောာကိုင်လျက် မိုးလတ်သောအခါ “အချင်း၊ သင်အဘယ်ကြောင့် ရထားကိုခိုး၍ ပြေးနှင့်သုနည်း” ဟုဆို၏။ သိကြားမင်းလည်း “သင့်ရထား ဘယ်မှာနည်း ဤရထားကား ငါရထားတည်း။ သင့်ရထားနှင့် အလားတူ၍သာ သင်အထင်မှားသည်ဖြစ်မည်။ သင့်ရထားမဟုတ်” ဟုဆို၏။ ဤသို့အချင်းချင်း အငြင်းအခုံစကားနှင့် လူအမှားလည်း ရှုကြည့်ဝန်းရုံကုန်လျက် ဘုရားလောင်းကစားရာ ရေပ်တံ့ခါးဝခိုးမသို့ ရောက်လာကြကုန်၏။

မဟောသာသုခမိန်သည် ထိုသူနှစ်ယောက်ကိုခေါ်ချေဟု စေလိုက်သဖြင့် ဖွားဖက်ရွှေဖော်တို့ခေါ်ခဲ့၍ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့လာလတ်သော် ဘုရားလောင်းသည် ဤသူကား သူတစ်ပါးကို ခန့်ညား ကြောက်ချုံခြင်း တစိုးတစိမ္မာရှိ အလွန်ရဲရင်၏။ မျက်တော်လည်း စီးစဉ်းမျှမခတ်။ စင်စစ် ဤသူသည် လူမဟုတ် သိကြားနတ် တည်း။ ဤသူကား ရထားရှင်တည်းဟု အတပ်အမှန် သိကြားသော်လည်း တရား သူတိုးတို့ စစ်မေးနိုးထုံးစုံသည့် အတိုင်း အငြင်းအခုံစကားကိုမေး၍ အသီးသီးထွက်ဆိုကြသည့် စကားနှစ်ရပ်ကို ကြားပြီးသော် “သင်တို့သည် ငါ၏ အဆုံးအဖြတ်၌ တည့်ကြအုံလော” ဟုမေး၏။ “တည့်ပါမည်” ဟုနှစ်ဦးစလုံး ဝန်ခံကြလတ်လျှင် မဟောသာသုခမိန်သည် “အချင်းတို့ သင်တို့ ရထားကို ငါ၏ လူ တစ်ယောက်ကို စိုင်းနှင်ဖော်အုံ။ သင်တို့နှစ်ယောက် ရထားနောက်မြှုတ်ကို တစ်ဖက်စီးကိုင်ခွဲ၍ လိုက် ကြလော့။ ရထားကိုမလွှာတ်လျှင် ရထားရှင်ဖြစ်ဖော်။ လွှတ်လျှင်ရထားခုံးဖြစ်ဖော်” ဟု ဆိုပြီးသော် ရထားကို လုလင်တစ်ယောက်က နှင်ဖော်ကိုသိကြည့်ယောက် ကိုလည်း ရထားနောက်မြှုတ်ကိုခွဲ၍ လိုက်ဖော်၏။ ထိုအခါ ရထားရှင်သည် လူဖြစ်သောကြောင့် ပန်းမောသော ကိုယ်ဖြင့် ဆုံးလိုလည်းဆုံးစေတော့ဟု အားလုံးပါးသဖြင့် ရထားမှုလွှတ်လျက် ကြည့်မျှုပ်ကာ ရပ်နေရစ်၏။

သိကြားမှုကား ရထားနှင့်ထက်ကြပ် ကပ်လျက် လိုက်လေ၏။

မဟောသေသာခဲမိန်သည် ရထားကို ပြန်လည်ပေါ်သော ပရီသတ် အပေါင်းတို့အား “အချင်းဟို၊ ဤသူကား ရထားနောက်သို့ အတန်ငယ်မျှလိုက်၍ လွတ်လိုက်သဖြင့်နေရစ်၏။ ဤသူကား ရထားနောက် က ထက်ကြပ်ပင်လျှင် လိုက်၏။ ထိုသို့လျက် ဤရထားကို လွတ်သောသူလောက်များပန်းဟန်မထင်။ ကိုယ်တွင် လည်း ချွေးတစ်ပါက်မျှ မထွက်သက် ဝင်သက်လည်း မလိုက်မဖို့ မည်သည်ကိုမျှလည်း ကြောက်လန့် ခြင်းမရှိ။ မျက်စီကြောင်ကြောင် မျက်တောင်မျှလည်းမခတ်။ ဤအတ္ထဗွါးတို့ကို ထောက်ထားသော သိကြားနတ် စင်စစ်ဖြစ်သည် လူမဟုတ်” ဟုဆိုပြီးလျှင် သိကြားကို “သင် သိကြားမဟုတ်လော” ဟုမေး၏။ သိကြားမင်းသည် “သူခဲမိန်၊ ငါသည် သူခဲမိန် ဆိုတိုင်းပင် သိကြားမင်းမှန်ပေ၏” ဟုဆိုလတ် သော် “သင်သိကြား နတ်မင်းဖြစ် လျက် အဘယ်ကြောင့် ဤသို့သောအမှုကို ပြုလာဘိသနည်း” ဟုမေး၏။ သိကြားမင်းလည်း “သူခဲမိန်၊ သင်၏ ပညာကျေးဇူး ထင်ရှားစေလို၍ ငါလာသည်” ဟုဆိုလျှင် “သိကြားနတ်မင်း၊ အသင်သည် နောင်ကိုဤသို့ မပြုလာနှင့်” ဟုဆုံးမပေ၏။ သိကြားမင်းသည် မိမိတန်ခိုးကိုပြုလျက် ကောင်းကင်း၌နေ၍ မဟောသေ သူခဲမိန်သည် တရားကိုကောင်းစွာဆုံးဖြတ်ပေ၏ဟု ကောင်းချီးပေးပြီးလျှင် နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏။

ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၏ ပညာကျေးဇူးကို ဆင်ခြင်စုစုစ်းလျက် စောင့်နေရသောအမတ်သည် အထက်တရား အဆုံးအပြုတ်များမှာကဲ့သို့ အခြားသူကိုမစေမှု၍ မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် ပိုဒေဟရာင်မင်းကြီး ထံသွားပြီးသော ရထားတရား၏ စီရင်ဆုံးဖြတ်ကြောင်း အတ္ထဗွါးတို့ရှိတိုင်းကို လျှောက်ထားပြီးလျှင် “အရှင် မင်းကြီး၊ အမှုဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မိမိတန်ခိုးဖြင့် သူတစ်ပါးတို့ စိတ်နှုန်းကို ထင်ယောင် ထင်များရှိအောင် ဖန်ဆင်းတတ်သော သိကြားနတ်များမှာသောသည်း တရားမဟုတ်လျှင်မနိုင်။ မဆိုင်လျှင် ရှုံးစေခြင်းနှာစွမ်းနိုင်သောလောကတွင် နှစ်ယောက်မထင် ပညာရှင်ယောကုံးထူး ယောက်းမြတ် နတ်မျက်စီ သဖွယ်ဖြစ်သော သူခဲမိန်ကိုဆောင်ယူချိန် အခါရွေးလျက် ဆေးလေးနှုန်းရှုံးနှုန်းရှုံးနှုန်း နေသင့်တော့မည်မထင်။ ယခုပင် ဆောင်ယူတော်မူပါ” ဟုလျှောက်ထား၏။ ထိုစကားကိုကြေားလျှင် ပိုဒေဟရာင် မင်းကြီးသည် “အချင်းအမတ်၊ သင်ဆိုတိုင်းပင် အလျင်တဆော ငါကိုယ်တိုင်သွား၍ သတို့သားကို ဆောင်ယူချင်သော စေတနာသည် ကောင်းကင်မှသားတစ်ကို ဟန်လိုက်သော အသံနှုက်၍ စွန်လက်မှ လွတ်ရသည်ဟု ကြားဦးစကပင် အခါခါ အခေါက်ခေါက် ရောက်၏။ သို့ပင်ဝါးမြောက်စီတို့ဖြစ်လို့ခြင်းရှိသောသည်း အမတ်ကြီး သူခဲမိန်လေးယောက် တို့သည် ရွှေနောက်ရှုံးတွေးလျက် မင်းရေးမင်းခွင့်၌ မြင် မြောက်များကျင်လိမ္မာစွာ အရာရာသော သုတေပညာဖြင့် ငါ့၏အိပ်မက်တော် အထက်က ဖတ်ကြားသည်လည်း နတ်မျက်စီဖြင့် ကြည့်ရှု၍မြင်သကဲ့သို့ ထင်ရှားစွာ သောပညာရှိ ဖြစ်ကြပေသည်နှင့်အညီ ပညာရှိသူခဲမိန်တို့ကို မတိုင်မပင် အလျင်တဆောမပြုသောသေး ဖြစ်သည်တစ်ကြောင်း၊ ထိုသတို့သားလည်း အရွယ်အားဖြင့် နှန်ယ်ယွယ်သေးသည်၊ ကျေးဇူးပညာလည်း အရာ အချက်နည်း သေးသည်တစ်ကြောင်း ဖြစ်၍ သူခဲမိသိမ်းတို့ အပြစ်တင်လွတ်လောက်အောင် အမတ်ကြီး သူခဲမိန်တို့နှင့် တိုင်ပင်ခွင့် ရှိပေသေးသည်” ဟုဆိုပြီးလျှင် သေနကသူခဲမိန်အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ ရထားတရား၏ သိကြားကိုအရှုံးပေးကြောင်း အလုံးစုံကိုချီးမွှမ်းပြောဆုံးပြီးသော “ဆရာအမတ်ကြီး မဟောသေသာခဲမိန်ကို

ဆောင်ယူရသော “တော်သင့်ပြီ မဟုတ်လေ” ဟု တိုင်ပင်မေးမြန်း၏။ မင်းကြီးစကားကို ကြားလျင် သေနကအမတ်ကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး၊ ဉ်မျှလောက်သောတရားကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ကာမျှနှင့် သူခမိန့်မခန့် လောက်သေး။ ပညာရှိသောသူတို့၊ ခက်ခဲအောင် လျှို့ဝှက်၍ မေးအပ်သော အမေးပြသနာတို့ကို ဖြေဆိုနိုင်မှ ပညာရှိသူခမိန့်ခန့်ခြင်းငှာ ထိုက်ပါသည်။ ပညာရှိမရှိကို သိသာအောင် ယခုင့်ဆိုင်းနေတော်မူ၍ ပညာစမ်းမေးတော်မူပြီးလေ့” ဟု လျှောက်ဆို၏။

ဉ်လည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်္ဂလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်။

ဉ်သို့ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော မံသာ ဂေါက်၊ ဂျီး၊ သူတွေ၊ ပုံတွေ၊ ဂေါတာ၊ ရထ် ဉ်ခန်းပါးတို့ကို သတို့သား လက်ထက် အသက်ခုနစ်နှစ်အရွယ်က သူငယ်များနှင့် ကစားရင်းစီရင်၍ ထင်ရှားစွာ ခုနစ်ခါ ခုနစ်ကြိမ် အရှိန်အဖော် ကျော်စွော့ဖြစ်သတည်။

သဇ္ဇာရတ၊ ဝွာဒန်း ပြီး၏။

မက်ဆစ်အပွင့်

၁။ တစ်ဦးတစိုက်	= ထက်ပြောမကွာ၊ တောက်လျှောက်၊ မရပ်မနား။
၂။ ခန်းညား	= ကြောက်သည်။ ရွှေသည်။
၃။ တစိုးတစို	= အနည်းငယ်။
၄။ စိုးစဉ်း	= အနည်းငယ်။
၅။ ရထားနောက်မြှတ်	= ရထားနောက်စွန်းပိုင်း။
၆။ ထက်ကြပ်	= အတူတကွာ၊ မကင်းမကွာ။
၇။ ဆေးလေးနွဲဖွင့်	= လေးပင်ဖင့်နွဲသည်။
၈။ စေတနာ	= စွဲဆော် တိုက်တွေးတတ်သော တရား။
၉။ ပညာစမ်း	= အရည်အသွေးကို သိရအောင် ပြုသည်။

၁၀။ ရှားလှုတံ့ပြဿနာဖြစ်ခဲ့ခြင်း

ဆိုလတ္တံ့သော ပညာစမ်းကို စီရင်ခြင်းသည်ကား သေနကအမတ်ကြီး၏ အတတ်ပညာသာတည်း။ ရှားလှုတံ့ပြဿနာဟူသည်ကား တစ်နေ့သုံး ဝိဒေသရာများ မင်းကြီးသည် မဟောသာကို စုစုပေါင်းအုပ်စု ရှားနှင့် တစ်ခုကိုယူစွဲ၍ တစ်ထွာလောက် ပြတ်ပြီးလျှင် ပန်းပွဲစုသမားတို့ကို အလုံးစုံညီစွာ ပွတ်ခံစေပြီးသော အရှုံးယဝမဏ္ဍာဂုံးရှားသားတို့ ပညာရှိပြောင်းကို ပြောကြော်သိတော်မူရသည်။ ဤရှားတုတ်ကို အရင်းအဖျား မည်သည်ကဖြစ်သည်ဟု အတပ်အမှန်သိကြခဲ့။ ဤရှားတုတ်၏ အရင်းအဖျားကို မသိဘဲ အရင်းအဖျားအပေါင်းတို့သည် “အချင်းတို့ ငါတို့သည် ဤရှားလှုတံ့၏ အရင်းအဖျားကို မသိနိုင်ကြဖြစ်၍ ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီးအား လျှောက်လျှင်လည်း တစ်ယောက်တစ်ယောင်စီမှုနှင့်မှုန် ရာဇ်ကော်မြတ်နည်း”ဟု တိုင်ပင် ကြသော သီရိဝမ္မန ရှင်သူငြောင်းသားမဟောသာ သုခမိန်သည် ခုနစ်ကြိမ်ခုနစ်ခါ ခေက်စွာသော ကမားကို ကစားရင်းပင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ သူငယ်ပင်ဖြစ်သည်ဟု မလောက်မလေးပြုသာမည်မဟုတ်။ ပညာသာလျှင် ပဓာနဖြစ်ချေသည်။ ဤရှားလှုတံ့၏ အရင်းအဖျားကို သူငြောင်းသားသိကောင်းရာ၏ဟု ပြောဆိုကြော်၏။

ထိုအခါ သီရိဝမ္မနသူငြောင်းကြီးသည် “ကောင်းပြီ။ ငါသားအားမေးစမ်းအဲ” ဟုဆို၍ ကစားရာဇ်ရပ်သို့ သွားပြီးလျှင် မိမိသားတော် ဘုရားလောင်းကိုခေါ်၍ မင်းကြီး၏ရာဇ်သုန့် ရှားလှုတံ့အကြောင်းကို ပြောဆိုပြီးသော “ချစ်သား ငါတို့သည် ရှားလှုတံ့၏ အရင်းအဖျားကို မသိနိုင်ကုန်။ ချစ်သား သီရိနိုင်ပါမည်လော” ဟုမေး၏။ ခမည်းတော်သူငြောင်းကြီး စကားကိုကြားလျှင် ဘုရားလောင်းသည် ဤသို့ကြော်၏။ မင်းကြီးအား ဤရှားလှုတံ့ တစ်ထွာမျှလောက်ကို အရင်းအဖျားသီရိဖြင့် အဘယ်အသုံးဝင်အဲနည်း။ ငါအား ပညာစမ်း စော်လှုပေးသည့်သာ ဖြစ်မည်ဟု ကြပြီးလျှင် “စခင် ဤရှားလှုတံ့ကိုဆောင်ယူခဲ့လော့။ အကျိုးရိုး အရင်းအဖျား ကို သိလဲ့.” ဟုဆို၍ ရှားလှုတံ့ကို ဆောင်ယူစေပြီးသော ဘုရားလောင်းသည် လက်ဖြင့်ရှားလှုတံ့၏ အလယ် ၇၅ကိုင်၍ ချိကာမျှဖြင့် ဤကားအရင်း ဤကားအဖျား ဖြစ်သည်ဟု သိုံးသော်လည်း အများအား ထင်ရှား စေခြင်း၊ ရေခွက်တစ်ခုကိုဆောင်ယူစေပြီးလျှင် ရှားလှုတံ့၏ အလယ်ချက်တည့်တည့်၌ ချည်ဖြော်းဖြင့် ဖြင့်ချည်၍ ဖြော်ရောင်စေလျက် ရေအပြင်၍ တင်ကာထား၏။ ထိုအခါ အရင်းသည် လေးသောကြောင့် ရွှေ့ပြီးစွာနှစ်၏။ ထိုသို့ရော်ချုံ သီပြီးသော မဟောသာသုခမိန်သည် “ပရီသတ်အပေါင်းတို့၊ သစ်ပင်တို့၌ အရင်းနှင့် အဖျားသည် အဘယ်မှာလေးမည်နည်း” မေး၏။ လူအပေါင်းတို့သည် “သုခမိန် အရင်းသာလျှင် လေး၏” ဟု ဆိုကြလတ်သော ဘုရားလောင်းသည် ပရီသတ်အပေါင်းတို့၊ ထိုသို့တူပြီးကား ဤရှားလှုတံ့ကို ရွှေ့ပြီးစွာ ရော်နစ်ရာကို အရင်း၊ နောက်မှ နစ်ရာကို အဖျားဟု မှတ်သား၍ မင်းကြီးအား ဆက်လေလေ့ဟုဆို၏။ လူ အပေါင်းတို့သည်လည်း ဘုရားလောင်းဆိုတိုင်းမှတ်သား၍ ဆက်စေ၏။ ဝိဒေသရာများ မင်းကြီးလည်း

“ဉ်အကြောင်းကို အဘယ်သူသိပါသနည်း” ဟုမေး၍ “သီရိဝမ္မနသူငွေး၏သား မဟောသမာသူခမိန့်
သိပါသည်” လျှောက်သဖြင့် ကြားလတ်သော သေနကအမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်မြတိုင်ပင်ပြန်၏။ သေနက
အမတ်ကြီးသည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး၊ ငံတော်မူးဦးလော့ အထူးအခြားတစ်ပါးသော ပြဿနာဖြင့် ပညာစင်း
သပ်ဖွယ် ရှိသေးသည်” ဟုလျှောက်၍ မင်းကြီးငံနေပြန်၏။

ဉ်လည်း ဘုရားလောင်းဘား ကောင်းချီးမင်းလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

၁။ ပန်းပွဲတ်	= သစ်သား ဆင်စွဲယ်စသည့် ပစ္စည်းဝဏ္ဏားကို လိုရာပုံအတိုင်း
ချောမွတ်အောင် ပွဲတ်ခံပြုလုပ်သည့်အတတ်ပညာ။
၂။ ရာဇ်	= နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ကမ်းလှမ်းပြောဆို သတိပေးချက်။
၃။ မလောက်မလေး	= ရှိသေလေးစားခြင်းမရှိဘဲ။ အရှိအသေခဲ့ပြုလျက်။
၄။ ပစ္စနှု	= လိုရင်း၊ အရေးကြီးသောအခြား။

၁၁။ ဦးခေါင်းခွဲ ပြဿနာဖြစ်ခဲ့သည်။

ဦးခေါင်းခွဲပြဿနာ ဟူသည်ကား ထိရှားလှုတံကို မေးပြီးသည်၏ နောက်တစ်နာရီ သည် ဝိဒေဟရာ၏
မင်းကြီးသည် မိန်းမညီးခေါင်းခွဲ၊ ယောကျားဦးခေါင်းခွဲတို့ကို ရအောင်ရွာဆောင်စေပြီးလျှင် “အရွှေ့ပါစီ
နယ်မဏ္ဍာရှာသားတို့၊ ဤဦးခေါင်းခွဲနှစ်လုံးကို ဤကား မိန်းမညီးခေါင်းခွဲ၊ ဤကား ယောကျားဦးခေါင်းခွဲဟု
အတင်အမှန်သိသော်လည် လျှောက်ရမည်” မသိလျှင် ရာဇ်က် တစ်ထောင်သင့်စေမည်” ဟု ရာဇ်သုန္တု
ကက္ခ ဦးခေါင်းခွဲနှစ်ခုလုံးကို အရွှေ့ပါစီနယ်မဏ္ဍာရှာသားတို့၊ ပို့စေ၏။ အရွှေ့ပါစီနယ်မဏ္ဍာရှာသား
အပေါင်းတို့သည် မသိနိုင်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ရွှေးနည်းဖြင့် မဟောသမာသူခမိန်ထံ မေးမြန်းကြကုန်၏။

မဟောသမာသူခမိန်လည်း ဦးခေါင်းခွဲနှစ်လုံးကိုမြင်လျှင် သိမ်မွှေ့သောအရာကို ထင်စွာသိတတ်
သော ဤက်အစွမ်းဖြင့် ယောကျားတို့၏ ဦးခေါင်းခွဲမြှုပ် ဦးခြားရေးသည်ဖြောင့်၏။ မိန်းမတို့၏ ဦးခေါင်းခွဲမြှုပ်
ဦးခြားရေးသည် ယုက်တင်ကွေ့ကောက် နောက်သို့ပြန်လိမ်၍ သွား၏ဟုသိဖြီးသော “ဤဦးခေါင်းခွဲကား
မိန်းမညီးခေါင်းခွဲ၊ ဤဦးခေါင်းခွဲကား ယောကျားဦးခေါင်းခွဲတည်းဟု သင်တို့မှတ်သား၍ မင်းကြီးအားပို့ဆက်
လေလေ့” ဟုဆို၏။ ရွာသားအပေါင်းတို့လည်း ဘုရားလောင်းဆိုတိုင်းပင်လျှင် မင်းကြီးအား ပို့ဆက်ကုန်
၏။ ဝိဒေဟရာမင်းကြီးလည်း “ဤအရာကိုသိသည်ကား အဘယ်သူ့ပညာနည်း” ဟုမေး၏။ ရွာသား တို့သည်
“မဟောသမာ၏ ပညာဖြစ်ပါသည်” ဟုလျှောက်ကြား ကုန်လတ်သော သေနကအမတ်ကြီးကို ရွှေးနည်းဖြင့်
တိုင်ပင်ပြန်၏။ သေနကအမတ်ကြီးလည်း “အရွင်မင်းကြီး ဤမှုသောအရာဖြစ်ပညာရှိသူခမိန် မခန့်
လောက်သေး။ အသစ်စီမံ၍ စုစုစ်းရန်ပြဿနာရှိပါသေးသည်။ ငံတော်မူးလေ့” ဟုလျှောက်ပြီး လျှင်
ပြဿနာတစ်နည်းကို စီရင်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချို့မင်းလာ တစ်ကြိုမ်ဖြစ်သတည်း။

ကိုယ်အဖွင့်

၀။ ရာဇ်က် = မင်းပေးသော အပြစ်ဒဏ်း

၁၂။ မြေပြသနာဖြစ်နဲ့

မြေပြသနာ ဟူသည်ကား ဦးခေါင်းခံကို စမ်းပြီးသည့် နောက်တစ်နေ့သည့် မြေဖို့ မြေမနှစ်ခုကို ဖမ်းပေါ်သော် မင်းကြီးသည် အရွယ်ထဲမဏ္ဍာဂံးရွာသားတို့ ပညာရှိသည်ဟု ဝါကြားသိတော်မူရသည်။ ဤမြေနှစ်ခုကို ဤကားမြေဖို့ဖြစ်သည်၊ ဤကားမြေမ ဖြစ်သည်ဟု အတင်အမှန် လျှောက်ဆိုကြရမည်။ အတင်အမှန် မသိကုန်သော သူတို့အား ဒက်တစ်ထောင်သင့်စေဟု ရာဇ်နှင့်တကွ အရွယ်ထဲမဏ္ဍာဂံးရွာသို့ပို့စေ၏။ ရွာသူရွာသားအပေါင်းတို့လည်း ရွေးနည်းအတူ ပိမိတို့ပညာဖြင့် မသိနိုင်လတ်သော် မဟောသဓာသူခမိန်ကို မေးမြန်းကြကုန်၏။

မဟောသဓာသူခမိန်လည်း ထိုမြေနှစ်ခုကိုမြင်လျှင် ဒီဗွစ္စကြာ အဘိညာဉ်ကိုရသော အရှင်တို့၏ မြင်ခြင်းကဲ့သို့ ပိတ်ဆိုခြင်းကင်းသော ပညာအစွမ်းပြင့် ဤမြေကား ဦးခေါင်းလည်းကြီး၏။ အမြိုးလည်းဖွံ့ဖြိုး၏။ မျက်စိလည်းကျယ်၏။ လည်ရေးလည်းစပ်၏။ ဤသို့သော အခြင်းအရာရှိသောကြောင့် မြေဖို့တည်း။ ဤမြေကား ဦးခေါင်းလည်းထွက်၏။ အမြိုးလည်းသွယ်၏။ မျက်စိလည်းကျဉ်း၏။ လည်ရေးလည်းမစပ်။ ဤသို့သော အခြင်းအရာရှိသောကြောင့် မြေမတည်းဟု အတင်အမှန်သိပြီးသော “ဤကားမြေဖို့ ဤကားမြေမ ဟုသင်တို့မှတ်သား၍” မင်းကြီးအား ပို့ဆက်လေလေ့” ဟုဆို၏။ ရွာသားအပေါင်းတို့လည်း မဟောသဓာဆိုတိုင်းပင်လျှင် မြေဖို့ မြေမကို မှတ်သား၍ ပိုဒေဟရာစ်မင်းကြီးအား ပို့ဆက်လေ၏။ မင်းကြီးလည်း “ဤမြေနှစ်ခုကို အဖို့ အမပြဆို နိုင်သူကား အဘယ်သူ့ စကားနည်း” ဟုမေး၏။ ရွာသားတို့လည်း “သူငွေးသား မဟောသဓာ၏ပညာသာဖြစ်ပါသည်” ဟုလျောက်ကြားကုန်လတ်သော် ပိုဒေဟရာစ် မင်းကြီးသည် သေနက အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ ရွေးနည်းဖြင့်တိုင်ပင်ပြန်၏။ သေနကအမတ်ကြီးသည်လည်း “အရှင်မင်းကြီး၊ ဤမျှလောက်သော ပြသနာသည် ခဲခက်သေးသည်မဟုတ်၊ ထို့ထက်သာ၍ ခက်ခဲသော ပြသနာဖြင့် စုစုမံုံးရန်ရှိပါသေးသည်။ သည်းခံတော်မူလီးလေ့” ဟုလျောက်၏။ မင်းကြီးလည်း အမတ်ကြီး သူခမိန်စကားကိုကြားလျှင် စိတ်လျှစ်လျှု။ ဖြစ်ပြန်၍ ပြသနာတစ်နည်းကို စီရင်စေပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းခီးမင်းလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

၁။ ဒီဗွစ္စအဘိညာဉ်	= နတ်မျက်စိကဲ့သို့ သိမြင်သောညာ၏။
၂။ လည်ရေး	= လည်ပင်းအရေပြား၌ထင်သော အရေတွန်း အခေါက်အရှစ်။

၁၃။ ကြက် ပြဿနာ ဖြေစိုး

ကြက် ပြဿနာ ဟူသောကား ထိမြေပြဿနာကို မေးပြီးသည်၏ နောက်တစ်နေ့သည် ဝိဒေဟရာ၏ မင်းကြီးသည် ဤသို့စေလိုက်ပြန်၏။ ပစ္စနယဝမဏ္ဍာဂံးရွာသားတို့ ပညာရှိပြောင်းကို ငါကြားသိတော်မှု ရသည့်နှင့်လျှော့စွာ ဝအလိုရှိတော်မှုသည်။ ထိပ်ပေါ်၌ လပို့ရောက်လျက် ခြေနှစ်ဖက်၌ ဦးချိန်းကိုယ်လုံး ကျွဲ့ဖြူဗွာ အခါသုံးတန်တို့၌ အမှန်တွန်တတ်သော ဥသဘတစ်ခုကို ယခုအလျင်အမြန် ငါထံရောက်စေ။ မရောက်လျှင် ရာဇ်က်တစ်ထောင်ခံ ကြရမည်ဟု စေလိုက်၏။ ရွာသားအပေါင်းတို့လည်း ဦးခေါင်း၌ လပို့နေ၍ ခြေနှစ်ခေါ်င်း၌ ဦးချိန်သောနွားကို တွေ့ဖူးမည်ကားထား၍ ကြားမျှမကြားဖူးလျက် အထူးငါတို့ သိနိုင်တော့မည်မဟုတ်ရာ။ မဟောသဓာ၏ အရာသဘတည်းဟု ဤအကြောင်းကို ဘုရားလောင်းအား ပြန်ကြားမေးမြန်းကြကုန်၏။

ဘုရားလောင်းသည် ထိစကားကိုကြား၍ မဆုံးမိကပင် အလုံးစုံသောအနက်ကို ထက်လွှာ ဉာဏ်ဖြင့် သျင်စွာသိလျက် “သင်တို့ ယခု မင်းကြီးစေလိုက်တော်မှုသည်မှာ မင်းကြီးသည် သင်တို့ကို ကြက်ဖြူဗော်ဖန်တီးစေတော်မှုလိုသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမှုကား ကြက်သာလျှင်ခြေ၌ အတက် ထိပ်ထက် အမောက်ရောက်သည် တစ်ထူး၊ ညွှန်းပို့ယံး၊ သန်းခေါင်ယံး၊ မိုးသောက်ယံး ဤသုံးတန်သော အခါကိုမှန်စွာ မယူတ်မလွန် တွန်တတ်သည် ကိုစွဲ၍ အခဲအခက် လျှို့ဝှက်သော အမိန့်တော်ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် ကြက်ဖြူဗော်လှလှတစ်ဖရာ၍ သင်တို့ယခု ပို့ဆက်ကြလေတော့” ဟုဆို၏။ ရွာသားအပေါင်း တို့လည်း ဘုရားလောင်းဆုံးတိုင်း ကြက်ဖြူဗော်ဖကိုရှာ၍ မင်းကြီးအား ပို့ဆက်လေ၏။ ဝိဒေဟရာ၏မင်းကြီး လည်း ရှေးနည်းအတူမေး၍ ဘုရားလောင်းဖြေကြောင်း အထူးပွဲတို့ကို အတပ်အမှန်သိရပြီးသော သေနကအမတ်ကြီး ကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်ပြန်၏။ သေနကသုခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြီး ဤအရာလည်း ပညာမရှိလျှင် မသိနိုင်ရာ။ ဤအရာမှာကို သိတတ်သော ပညာရှိလည်း အများပင်ရှိရာသည်။ ပညာကျေးဇူးထူး သည် မယူလောက်သေး။ နောက်ကိုတစ်သွယ်စီမံ၍ စုံစုံရန် ပြဿနာရှိပါသေးသည်။ သည်းခံတော်မှုပါပို့းလော့” ဟုလျောက်၍ မင်းကြီးငံနေပြန်သဖြင့် တစ်ဖန် ပြဿနာကို စီရင်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်းလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

- ၁။ လပို့ = န္တား၊ ကူလားအုတ် စသည်၏ လည်ကုပ်ပေါ်၌ မို့မောက်သော အရှိုးဆစ်ခုံး။
- ၂။ ကိုယ်လုံးကျေတ် = ခန္ဓာကိုယ် တစ်ခုလုံး။
- ၃။ ဥသဘ = န္တားအုပ်ကို ပြီးစီးသောန္တား။

၁၄။ ပတ္တမြား ပြဿနာ ဖြစ်ခဲ့သူ

ပတ္တမြား ပြဿနာ ဟူသည်ကား ထိုဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီး၌ ဘုရားလောင်းကုသမင်း ဖြစ်တော်မူ သောအခါ သိကြားမင်းပေးအပ်သော ပတ္တမြားသည် ထိုးနှစ်းဖောက်သော်လည်း မပျောက်မပျက်၊ အဆက်ဆက်မင်းတို့လည်း သုံးဆောင်ရာဖြစ်၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလက်ထက်တိုင်ရှိ၏။ ထိုပတ္တမြားသည် ကြိုးထားရာ အပေါက်အကောက် ရှုစ်ပါးရှိသည်ဖြစ်၍ ဝိဒေဟရာဇ်မင်း လက်ထက်အထက်က ကြိုးဟောင်း ပြတ်သဖွင့် ကြိုးတပ်၍ မသုံးဆောင်ရ ဖြစ်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးသည် ထိုပတ္တမြားကို ပြဿနာပြု၍ မဟောသေသာသူခမိန်ကို စုံစမ်းလိုသောကြောင့် အရှေ့မဏ္ဍာဂုံးရွာသားတို့ ပညာရှိကြောင်းကို ပါကြားသိတော်မူသည်နှင့်အညီ ဤပတ္တမြား၌ ကြိုးဟောင်းစကို နတ်ပတ်၍ ကြိုးသစ်တပ်နှင့်ကြ လျှင် ရာဇ်တစ်တစ်ယောင်သင့်စော့ ရာဇ်သုံးနှင့် ပတ္တမြားကို ပါစိနယ်မဏ္ဍာဂုံးရွာသုံးပို့ပို့စွဲ၍ ဖြစ်၏။ ရွာသုံးရွာသား အပေါင်းတို့သည် ထိုပတ္တမြား၌ ကြိုးဟောင်းကို မည်သို့နတ်ရမည်။ ကြိုးသစ်ကိုကား မည်သို့တပ်ရမည်ဟု မသိနိုင်ကြသဖွင့် ရွှေးနည်းအတူ မဟောသေသာသူခမိန်ကို မေးကြကုန်၏။

မဟောသေသာသူခမိန်သည် ထိုပတ္တမြားကိုမြင်လျှင် သင်တို့မစိုးရမ်းကြလင့်။ ပျေားရည်သာ ဆောင်ယူ ကြချေဟုဆို၍ ပျေားရည်ကိုဆောင်ယူဖြေးသော ပတ္တမြား၌ အပေါက်ဝနှစ်ဖက်ကို လိမ်းသုတ်ပြီးမှ နူးညံ့ သိမ်မွေ့လှုစွာသော ကမ္မလာချည်ကြိုးကို ကျော်ပြီးလျှင် ထိုကမ္မလာကြိုးစဉ် ပျေားရည်ဖြင့်သုတ်၍ ကမ္မလာကြိုးစကို ပတ္တမြားပေါက်ဝ ကြိုးဟောင်းစတစ်ဖက်နှင့်တွေ့ပြီး စဉ်းငယ်သွေး၍ထားပြီးသော ပတ္တမြားဝ တစ်ဖက်က ပုရွက်၊ ပိုးရွှေ၊ ကျော်နီများကို စားသောက်စေခြင်းငြာ ပုရွက်၊ ကျော်နီ၊ ပိုးရွှေများကို နေရာလမ်းဝှုံးတွေ့လျက် ပတ္တမြားကိုထား၏။ ထိုအခါ ပုရွက်၊ ကျော်နီ၊ ပိုးရွှေတို့သည် ပျေားရည်အနဲ့ဖြင့် ထွက်လာလျက် တစ်ဖက်သော ပတ္တမြားဝ၌ ကြိုးဟောင်းစ ဆွေးဆွေးကို ထွေးရောသုတ်ထားသော ပျေားရည်ရမှုက်ဆော်နှီးသဖွင့် ကြိုးနှင့် ပျေားတို့ခြားနား မထင်၊ သူ့အလျင် ငါ ဦးအောင်သာ ကိုက်ခဲ့သောက်စားကာ ပတ္တမြားတွင်းသို့ ဝင်လျက် တစ်ဖက်ကမ္မလာကြိုးသစ်ကို ကိုက်ငင်၍ဝင်ခဲ့သောအပေါက်ကို နောက်ဆုတ်ဆောင်ယူထွက်ကုန်၏။

ဤသို့ အကောက်ရှုစ်ပါးနှင့် ပတ္တမြားမှုက်မြတ်ကို ကြိုးတပ်၍ ပြီးပြီးသော် မဟောသေသာသူခမိန်သည် ရွာသားအပေါင်းတို့အား “ဤပတ္တမြား၌ ကြိုးဟောင်းကိုနှစ်ပတ်၍ ကြိုးသစ်တပ်ခြင်းသည် သူ့ငွေးသားမဟောသေ ပညာဖြစ်သည်ဟုလျှောက်ထား၍ မင်းကြိုးအားဆက်လေတော့” ဟုဆို၏။ ရွာသုံးရွာသားအပေါင်းတို့လည်း ဘုရားလောင်းဆိုတိုင်းပင်လျှင် မင်းကြိုးအားလျှောက်ထား၍ ပတ္တမြားကို ပို့ဆက်ကုန်၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြိုးသည် ပတ္တမြား၌ ကြိုးနှစ်ကြိုးသွေး အခြင်းအရာ၊ ပညာဂုဏ်သတ္တိကို ကြားသိရလျှင် အလုန်နှစ်သက်သဖွင့် သေနကအမတ်ကြိုးကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်မြတိုင်ပင်ပြန်၏။ သေနကအမတ်သူခမိန်သည် “အရှင်မင်းကြိုး၊ ဤမှုဖြင့် မဆောင်ယူသင့်သေး၊ ပညာစမ်းရန် ရှိပါသေးသည်။ င့်တော်မူဦးလေ့” ဟု လျှောက်သဖွင့် မင်းကြိုးငံနေပြန်၍ တစ်ဖန်ပြဿနာတစ်နည်း စီရင်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချီးမင်းလာ တစ်ကြိုးမြတ်ဖြစ်သတည်း။

ခက်ဆစ်အပွင့်

- ၁။ ကမ္မလာ = သက္ကလတ်။ နှီးညံ့သော ချဉ်တစ်မျိုး။
၂။ စဉ်းငယ် = နည်းနည်း၊ အနည်းငယ်။
၃။ ကျဉ်းမြှုံး = ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်ကြီးတစ်မျိုး။
၄။ ရမ္မက် = တပ်ဗုံးမက်နှစ်သက်ခြင်း။

၁၅။ သားဖွား ပြဿနာ ဖြစ်ခိုး

သားဖွားပြဿနာ ဟူသည်ကား ထိုပတ္တမြားကို ကြိုးတပ်စေပြီး သည်၏နောက်တစ်နေ့သည့် ပိုဒေဟရာမှင်းကြီး၏ တစ်ခုသော မဂ်လာနွားလားကို သားရှိသောမေးကဲသို့ ရမ်းရမ်းမို့အောင် ပါပြုတို့ သာ အခါခါ တိုက်ကျွေး၍ နေ့ရက်စွဲပြီး ဖွားလူနှီးသော နွားမကဲ့သို့ ရှိစေပြီးသော် ဦးချိနှစ်ဖက် ကိုလည်း သန်သက်စွာ ပုတ်ဆေး၍ ဆီဖြင့်သုတ်လိမ်းလျက် ကိုယ်ကိုလည်း နှစ်းရည်ဖြင့် သုတ်လိမ်းပြီးလျှင် အရှေ့ ယဝမဏ္ဍားရွာသားတို့ ပညာရှိကြောင်းကို ပါကြားသိတော်မူရသည်နှင့် လျော်ညီစွာ ပါ၏မဂ်လာရှိသော ဤနွားလားဥသဘသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်၍ ယခုလစွေနေ့စွဲပြီးဖြစ်သည်။ ထိုနွားလားဥသဘကို သားဖွား စေပြီးလျှင် သားငယ်နှင့်တကွ ထိုနွားလားဥသဘကို ပါတ်သို့ပို့ဆက်ရမည်။ ဆိုတိုင်း မပို့ဆက်ကြလျှင် ရာဇ်က်တစ်ထောင်သင့်စေဟု ရာဇ်နှင့် နွားလားဥသဘကို အရှေ့ယဝမဏ္ဍားရွာသို့ပို့စေ၏။ ရွာသား အပေါင်းတို့လည်း ဤနွားလားကို သားဖွားစေရမည်ဟူသည် ပါတို့အရာမဟုတ်။ မဟောသမ သူခမိန် ၏ အရာသာတည်းဟု မဟောသမသူခမိန်ကို အဘယ်သို့ ပြုရအုံနည်းဟု နွားလားကိုပြု၍မေးကြကုန်၏။

မဟောသမသူခမိန်သည် မင်းကြီးသားနှင့် နွားလားကို ဝိဘာစ္စ ပျောကရဏဖြင့် ဖြဖြတ်းလှေမထိုက် ပဋိပ္ပါတာပျောကရဏဖြင့် မေးတု့မေး၍ ဖြဖြတ်းလှေထိုက်၏ဟု ကြိုးပြီးသော် “ရွာသားအပေါင်းတို့၊ သင်တို့သည် မင်းကြီးနှင့် အကျမ်းဝင်သည်ဖြစ်၍ ရေရင့်စွာ မင်းကြီးအား မကြောက်မရှိ။ လျောက်ထားပုံသောသူကို ရနိုင် ပါမည်လော” ဟု မေး၏။ ရွာသားတို့လည်း “သူခမိန် မင်းကြီးအား လျောက်ထားပုံသောသူကို ရလွယ်ပါ၏” ဟု ဆိုကြကုန်၏။ မဟောသမသူခမိန်သည် “ကောင်းပြီ။ ထိုသူကိုရလျှင် သင်တို့မစိုးရမ်းလင့်” ဟုဆို၍ မင်းကြီးအား လျောက်ထားပုံသောသူကိုခေါ်စေ၍ ထိုသူ ရောက်လျှင် မင်းကြီးအား လျောက်ထားစိမ့်သောင့်၊ မဟောသမသူခမိန်သည် ဤသို့ မှာထား၏။ “အချင်းယောကျား၊ ပါမှာထားအုံ။ သင်သည် ဆံပင်ဖြန့်ထား ဖားလျားချုလျက် ထိုင်ထက်လက်တင်၊ ရင်အုံခတ်တိုး ရှိကိုကြီးတင် ပင်ပန်းစွာ ဤရွာမှ မင်းကြီးနှစ်းတော် အရှေ့တံ့ခါးဝတိုင် ငါးမြေည်တမ်း၍ သွားလော့။ မင်းကြီးမှုတစ်ပါး မေးဌားသော်လည်း မည်သို့မျှ မပြန်ကြားနှင့်။ မင်းကြီးနားကြားတော်မှုပုံ၊ အမေးတော်ရှိမှု၊ ဤသို့လျောက်လော်။ ကြိုးမြတ်တော်မှုလှုသော ဘုန်းတော်ဖြင့် ကျွေးမှတ်မျိုးတို့၏ ချမ်းသာကို ပေးတော်မှုတတ်သော အရှင် မင်းကြီး၊ အကျွေးကြုံး အကျွေးကြုံးအား သနားကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မှုပါ။ အကျွေးကြုံးအဘသည် လောက်၌ ယောကျား သားမွေးဖွားသည် မရှိဖူးလျက် အထူးအခြား သားဖွားမည်ပြုလျက်မဖွားနိုင်၍ ယနေ့ခုနစ်ရက်တိတိရှိခဲ့ပြီ။ အကျွေးကြုံးအား သနားတော်မှုသဖြင့် အကျွေးကြုံး အဘသားဖွားမြင်း အကြောင်းကို အရှင်မင်းကြီး၊ ဖန်ဆင်း စီရင်တော်မှုပါလော့” ဟု မကြောက်မပုံ လျောက် လေလော့။ ထိုသို့ တင်လျောက်ထားသဖြင့် မင်းကြီးသည် “အချင်းယောကျား၊ သင်အဘယ်သို့ ဖြည့်တမ်း သန်ည်း။ ရွှေးသလော့။ အဘယ်သို့လျှင် ယောကျားစင်စစ် ဖြစ်လျက် သားဖွားအုံနည်း” ဟုဆိုလျှင် “အရှင် မင်းကြီး၊ ထိုသို့အမိန်းတော်ရှိတိုင်း ယောကျားသားဖွားရှိုး မဟုတ်ခဲ့သော် အရှေ့ယဝမဏ္ဍားရွာသားတို့သည် မဂ်လာနွားလားကို သားဖွားစေခြင်းငှာ အဘယ်သို့ တတ်နိုင်ရှာလိမ့်မည်ဟည်းဟု သင်လျောက်ထားလေ” ဟု

ဆို၏။ ထိုယောက်ဗျားလည်း ဉှဲသို့၊ မဟောသစာ သုခမိန့်မှု့သိုင်း အလုံးစုံကိုပြု၏။ ထိုစကားကိုကြားလျှင် ပိဒေဟရာမင်းကြီးသည် “အချင်းယောက်ဗျား၊ ဉှဲပြသနာတုံကို အဘယ်သူ့စီရင်သနည်း” ဟုမေး၏။ ထိုယောက်ဗျားလည်း “အရှင်မင်းကြီး၊ သူငွေးသား မဟောသစာ စီရင်ပါသည်” ဟုလျှောက်လျှင် ပိဒေဟရာမင်းကြီးသည် အလွန်နှစ်သက်ခြင်းရှိသဖြင့် ရွှေးနည်းအတူ သေနကအမတ်ကိုတိုင်ပင်ပြန်လတ်သော သေနကအမတ်သည် “အရှင်မင်းကြီး၊ စုံစမ်းရန် ပြသနာရှိပါသေးသည်။ င့်တော်မူးလိုးလော့” ဟုလျှောက်၍ မင်းကြီး င့်နေတော်မူသဖြင့် ပြသနာ တစ်နည်းကို စီရင်ပြန်၏။

ဉှဲလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းချိုးမဂ်လာတစ်ကြိမ် ဖြစ်သတည်။

ခက်ဆစ်အဖွဲ့

၁။ နွားလား	= နွားအုပ်ကိုဦးစီးသောနွား။
၂။ ရမ်းရမ်းမ့်	= ဖောရောင်မ့်မောက်သော။
၃။ သန့်သက်စွာ	= သန့်ရှုင်းစွာ။
၄။ ဝိဘဇ္ဇာကရဏ	= ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ဖြေဆိုချက်။
၅။ ပဋိပွဲဗျာကရဏ	= ပြန်မေး၍ ဖြေဆိုချက်။
၆။ ရှိက်ကြီးတင်	= ဝင်သက်ရှည်ကြာစွာ ပြင်းစွာရှိက်လျက် (ငိုသည်)။

၁၆။ ထမင်းပြသုနာဖြစ်ခန်း

ထမင်းပြသုနာ ဟူသည်ကား ထိုသားဖွားပြသုနာ မေးပြီးသည်၏ နောက်တစ်နေ့သို့
ဝိဒေဟရာ၏မင်းကြီးသည် အရှေ့ယံမဏ္ဍာဂုံး ရွာသားဟိုပညာရှိကြောင်းကို ပါကြားသိတော်မူရသည် နှင့်အညီ
ဆန်လည်းမဟုတ်၊ ရေလည်း မဟုတ်၊ ထမင်းအိုးလည်းမဟုတ်၊ ခုံလောက်လည်း မဟုတ်၊ မီးလည်း မဟုတ်၊
ထင်းလည်းမဟုတ်၊ မိန်းမယောက်၍သားလည်း မဟုတ်သည်တို့ဖြင့် ထမင်းချဉ်ချက်၍ လမ်းမဟုတ် သည်ဖြင့်
ပို့ဆက်လာရမည်။ ဤအဂါရွှေပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ထမင်းချဉ်မရောက်လျှင် ရာဇ်ကိုတစ်ထောင် သင့်စော့
စေလိုက်၏။ ရွာသားအပေါင်းတို့သည် မကြံနိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မဟောသမာ သုခမိန်ကိုသာလျှင်
မေးကြကုန်၏။

မဟောသမာသုခမိန်လည်း ထိုစကားကိုကြားလျှင် “သင်တို့မစိုးရမိကြလင့်။ ဆန်မဟုတ်
ဆိုသောကြောင့် ဆန်ကဲကိုယူချေ။ ရေမဟုတ် ဆိုသောကြောင့် ဆီးနှင့်ကိုယူချေ။ ထမင်းအိုးမဟုတ်
ဆိုသောကြောင့် ထမင်းဟင်းမချက်ရသေးသော အိုးသစ်ကိုယူချေ။ ခုံလောက်မဟုတ်ဆိုသောကြောင့်
သစ်သားစိမ်းသုံးချောင်းကိုယူ၍ သုံးခုခိုင်နှက်၍ မီးမဟုတ်ဆိုသောကြောင့် တစ်ပါးမီးမှာမညြိုဘဲ ပွုတ်မီးကို
ယူချေ။ ထင်းမဟုတ်ဆိုသောကြောင့် သစ်ရွက်ခြောက်ကိုယူချေ။” ဤသို့ဆိုတိုင်းယူစေ၍ စီရင်ခင်းကျင်း
လျက် ချဉ်သောအရသာ အတန်ထုတ်ရော၍ ထမင်းချဉ်ချက်စေပြီးသော် အိုးသစ်ထည့်ပြီးမှ အဂါရွှေပါးနှင့်
ပြည့်စုံသော ထမင်းချဉ်တော်ဟု တံဆိပ်ခတ်နှစ်ပြီးလျှင် မိန်းမယောက်၍သား မဟုတ်ဟူသောကြောင့် နားသက
ပဏ္ဍာက်ကို ရွက်စေလျက် လမ်းခရီးမဟုတ်ဟူသောကြောင့် ခရီးလမ်းမကိုမသွားစေဘဲ အိမ်ကြားဝင်းနား
ခြေဖြင့်သွားလောက်သော ခြေကြောင်းခရီးဖြင့်သာသွားစေ၍ မင်းအား ပို့ဆက်စေ၏။ ဝိဒေဟရာ၏
မင်းကြီးလည်း ဤပြသုနာကို အဘယ်သူဖြစ်စရင်သနည်းဟု မေး၏။ မဟောသမာသုခမိန် စီရင်ပါသည်ဟု
လျောက်လျှင် အလွန်နှစ်သက်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ရွေးနည်းအတူ သေနကသုခမိန်အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍
တိုင်ပင်ပြန်၏။ သေနကအမတ်လည်း “အရှင်မင်းကြီး၊ သည်းခံတော်မူးဦးလော့” ဟုလျောက်၍ ပြသုနာတစ်
နည်းကို စီရင်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားမလာင်းအား ကောင်းချီးမင်းလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

၁။ ခုံလောက်

= ထမင်းအိုး ဟင်းအိုး တည်ရာတွင် အောက်ခံခုံအဖြစ် သုံးရသော
မြေစိုင် မြေခဲ့၊ ကျောက်တုံး ကျောက်ခဲ့ စသည်။

၂။ ပွုတ်မီး

= ပွုတ်ခုံစသည်တို့ဖြင့် ပွုတ်ယူရရှိသော မီး။

၃။ နားသကပဏ္ဍာက်

= ယောက်၍သားကိုယ်၊ မိန်းမကိုယ် မထင်ရှား ချို့တဲ့သူ။

၁၇။ သဲလွန်ပြသာရာဖြစ်ခဲ့မှု

သဲလွန်ပြသာရာ ဟူသည်ကား ထိုနောက် တစ်နေ့သုတေ ဂိဒေါ်ရာရှင် မင်းကြီးသည် ပါစီန ယဝမဏ္ဍာဂံး ရွာသားတို့ ပညာရှိကြောင်းကို ငါကြားသိတော်မူသည်နှင့်အညီ ငါယခုပုခက်ယာဉ်ညင်စီး၍ ကစားတော်မူ လိုသည်။ ပုခက်ယာဉ်ညင်ဆွဲဖြစ်သော သဲလွန်ကြီး ဟောင်းပြတ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ယခု ပုခက်ယာဉ် ညင်ဆွဲရန် သဲလွန်ကြီးသစ်ကျစ်၍ ဆက်ပို့ကြရမည်။ သဲလွန်ကြီးသစ်ကျစ်၍ မဆက်မပို့နိုင်လျှင် ရာဇ်က် တစ်ထောင်သင့်စေဟု စေလိုက်၏။ ရွာသားအပေါင်းတို့သည် မကြုံနိုင်ကြကုန်သဖြင့် မဟောသေသုခမိန်ကို မေးကြကုန်၏။

မဟောသေသုခမိန်သည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဤအရာကား ပွဲ့ဘတု့မေး၍ ဖြေခွင့်ဖြစ်သည်ဟု သိပြီးသော် “သင်တို့ မစိုးရမဲ့ကြလင့်။ စကားအရာ၌ လိမ္မာကျစ်လျှစ်ပြေပြစ်ကျမ်းကျင်စွာ အရှင်မင်းကြီးအား လျောက်ထားပို့သူ နှစ်ယောက်ကိုသာ့ရစေလော့” ဟုဆို၍ စကားအရာ၌ လိမ္မာသေသူ နှစ်ယောက်ကို ရှာ၍ရသဖြင့် လိုသူနှစ်နယာက်တို့အား မဟောသေသုခမိန်သည် ဤသို့သော အကြောင်းကို မှာကြား လျောက်ထားစေ၏။ “အချင်းတို့၊ သင်တို့သည် ငါမှာတိုင်းမှတ်သား၍ မင်းကြီးအား လျောက်ထားချော့။” ဘုန်းတော်အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူလှသောအရှင်မင်းကြီး၊ အရှေ့ယဝမဏ္ဍာဂံးရွာသားတို့ကို သဲလွန်ဟောင်း ပြတ်၍ သဲလွန်သစ်ကျစ်ရမည် အမိန့်တော်ရောက်သည်မှာ သဲလွန်အကြီး အငယ်ပမာဏ ကျစ်ရမည့် သဏ္ဌာန် အလုံးအထွာကို မသိရဖြစ်ပါသည်။ သဲလွန်အဟောင်းပြတ်စတစ်ထွာ လက်လေးသစ်ခန့်မျှ ပုံတော်ရပါမှ အတုပုံယူ၍ တူအောင်ကျစ်နိုင်ပါမည် ဖြစ်သောကြောင့် သဲလွန်ဟောင်းစတစ်ခုကို သနား တော်မူပါ” ဤသို့ လျောက်ချော့။ မင်းကြီးသည် သင်တို့စကားကိုကြားလျှင် “အချင်းတို့၊ ငါ၏နှစ်းတော်ထဲ၌ သဲလွန်စာယ်မှာရ မည်နည်း။ မအပ်မရာသောစကားကို အဘယ်ကြောင့်သင်တို့ လျောက်ထားကြသနည်း” ဟုအ မိန့်တော်ရှိလျှင် “အရှင်မင်းကြီး၊ အလို့တော်ရှိတိုင်း ပြီးစေနိုင်လျက် ဘုန်းကြီးလှသော အရှင်မျှ သဲလွန်ကိုကျစ်၍ မဖြစ်နိုင်ခဲ့သော် ဘုန်းညွှေသော အရှေ့ယဝမဏ္ဍာဂံးရွာသား ကျွန်တော်မျိုးတို့မှာ အဘယ်သို့ သဲလွန် ကျစ်ရပါမည်နည်း” ဤသို့ လျောက်ချော့လော့” ဟုစေလိုက်၏။ ထိုယောက်ဗျားနှစ်ယောက်တို့သည် မဟောသေသုခမိန်မှာတိုင်း အလုံးစုံကို ပိုဒေါ်ရာရှင်မင်းကြီးအား လျောက်ထားကြကုန်၏။ ပိုဒေါ်ရာရှင် မင်းကြီးသည် ဤပြသာရာကို အဘယ်သူ ဖြစ်စရိတ်ပါသနည်းဟုမေး၍ မဟောသေသုဖြစ်ရင်ပါသည်ဟု လျောက်လျှင် အလွန်နှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်သဖြင့် ရှေးနည်းအတူ သေနက အမတ်ကြီးကိုခေါ်၍ တိုင်ပင်ပြန်၏။ အမတ်ကြီးလည်း “အရှင်မင်းကြီး၊ သည်ခံ တော်မူလီးလော့။ အထူးစုံစမ်းရန် ပြသာရာရှိပါသေးသည်” ဟု လျောက်၍ ပြသာရာတစ်နည်း စီရင်ပြန်၏။

ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းခါးမဂ်လာတစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

၁၈။ ရေကန်ပြသသမာဖြေခန်း

ရေကန်ပြသသမာ ဟူသည်ကား ထိုသဲလွန်ပြသသနာဖြင့် စုစုဝါးပြီးသည်၏ နောက်တစ်နေ့သည်
ဝိဒေဟရာ၏မင်းကြီးသည် အရှေ့ယဝမဏ္ဍာဂုံးရွာသားတို့ ပညာရှိကြောင်းကို ပါကြားသိတော်မူရသည်နှင့်
အညီ ယခုရေကစားတော်မူလိုသောကြောင့် ကြာမျိုးငါးပါးတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ရေကန်တစ်ခုကို
ယခုပို့ဆက်ကြရမည်။ မပို့မဆက်နိုင်လျှင် ဒက်တစ်ထောင်သင့်စော့ စေလိုက်၏။ ရွာသားအပေါင်း တို့လည်း
မကြုနိုင်ကြသဖြင့် မဟောသမာကိုသာ မေးကြကုန်၏။

မဟောသမာသူခမိန်သည် ထိုစကားကိုကြားလျှင် ဤအရာလည်း ပြသသနာ တုံ့ပြန်ခြင်းငှာထိုက်၏
ဟု သိပြီးသော “အချင်းတို့၊ မစိုးရိမ်ကြလင့်။” စကားအရာ လိမ္မာရဲရင့်သော လူနှစ်ယောက် သုံးယောက်ကို
ခေါ်ချေ” ဟုစေရှုခေါ်ပြီးလျှင် “သင်တို့၊ ငါမှာအုံသောစကားကို နားရွှက်ကြကုန်။ သင်တို့သည် မျက်စီများ
နှင့်အောင် ရေကစားပြီးလျှင် ဆံပင်အဝတ်၊ စွတ်စွတ်စို့စို့ ကိုယ်ဉ်အလိမ်းလိမ်း လူးကပ်သော စွဲ့ညွှန်၊ လွန်ကြီး၊
လှုတဲ့၊ တုတ်၊ အုတ်၊ ကျောက်ခဲ စွဲကိုင်ကုန်လျှက် နှစ်းတော်အရှေ့မျက်နှာတံခါးဝသီ ရှေးရှု သွားပြီး သော
တံခါးဝသီးပို့ရပ်နေရှု၍ အတွင်းတော်မြဲမင်းများကို အရှေ့ယဝမဏ္ဍာဂုံးရွာသားတို့က အသနား တော်ခဲ နှစ်းတော်
တံခါးဝသီးပို့ရောက်ကြောင်းနှင့် မင်းကြီးအား လျောက်ထားစေပြီးမှ မင်းကြီးကဝင်စေ အမိန့်တော်ပြန်လျှင်
အလျင်လိုဟန်နှင့်ဝင်ရှု အရှင်မင်းကြီးအား ဤသို့လျောက်ထားကြလေ။ “ဘုန်းတော် ကြီးလှသောအရှင်မင်းကြီး၊
အရှေ့ယဝမဏ္ဍာဂုံးရွာသားတို့ကို ရေကန်ပို့ဆက်ရမည် အမိန့်တော်မြဲတို့ရောက်ရှု အရှင်မင်းကြီးနှင့် ထိုက်တန်
သော ရေကန်တစ်ခုကို တော်အရပ်၌ ရွာဖွေလိုက်လုပ်မှုများ မထွက်မပြေးသာအောင် ခိုင်ခုံစွာသော
ကြီးလွန်တို့ဖြင့် စည်းနောင်ချည်တိုပြီးလျှင် ဆွဲင်ဆောင်ယူ၍ မြို့တော်သို့အပို့အဆက် အကျွန်းပို့တို့တစ်စု
ယခုလာပါသည်တွင် ထိုရေကန်သည် လူသံမကြား တော်သားအရှင်း ဖြစ် သည်နှင့် အရှင်မြို့တော် ကျျေးတော်
ပြုအိုး တန်ဆောင်း၊ သူရဲခို မှုစ်တဲ့ခါး၊ သွားလာ မြေးရွှင်ကြသော လူသံ၊ ဆင်သံ၊ မြင်းသံ အတန်တန် အတည်
တည်၊ စည်ပင်လှသောမြို့အဂါကို တစ်ရုံတစ်ခါ ဤနေ့မှ တွေ့ကြုံရသည်ဖြစ်ရှု ဆွဲ့ဆွဲ့ခုံနှင့် ထိုတ်လန့်
ကြောက်ရွှေ့ခြင်းပြုင့် ငြင်းသန်ဖွံ့ဖြိုးရှု၍ ကြိုးလွန်အားလုံး ကို ပြန်းပြန်းဖြတ်လျှက် အလွှာက်ထွက် ပြေးသဖြင့်
အကျွန်းပို့တို့ ဤတွေ့တွေ့၊ အုတ်၊ လှုတဲ့၊ ကျောက်ခဲပြုင့် ရိုက်ပုတ် ပစ်ခတ်၍ ကျပ်တည်းစွာ ချည်နောင်ဆောင်ယူ
ပါသော်လည်း အရှင်းတော်သားကို မတားမြစ်နိုင်ရှိပါသည်။ အကျွန်းပို့အား သနားတော်မူသဖြင့် လိမ္မာယဉ်
ကျေးသော အရှင်မင်းကြီး ရေကန်တော် ဟောင်းနှင့် တွဲယှဉ်ရှုဆောင်ယူရပါမှ မြို့တော်သို့ ထိုရေကန်ရောက်နိုင်
ပါမည်။ ရေကန်ဟောင်း သနားတော်မူပါ” ဟုမင်းကြီးအား လျောက်ထားကြလေ။ သင်တို့စကားကို မင်းကြီး
ကြားလျှင် “အချင်းတို့၊ ငါသည် ထိုနှင့်ထိုးစံတော်မူသည်လည်းကြားလေပြီ။” တော်အရပ်မှာ ရေကန်ကိုဆောင်ယူ
ရသည်ဟူ၍လည်း မကြားစုံး။ ရေကန်ရှိင်းကို ရေကန်ယဉ်နှင့် တွဲယှဉ်ဆောင်ယူရသည်ဟူ၍လည်း မရှိစုံး။
သင်တို့အဘယ်ကြောင့် ဤစကားကို လျောက်ထားကြသနည်း” ဟုမေးလတ္တံ့။ ထိုအခါ သင်တို့သည် “အရှင်
မင်းကြီး အလိုတော်ရှိလျှင် ပြီးစေနိုင်လျှက် ဘုန်းတော်ကြီးလှသော အရှင်မှတော်၍ရေကန်ရှိင်းကို မဆောင်

ယူနိုင်ခဲ့သော ဘုန်းနည်းသော အရွှေ့ယဝမဏ္ဍာဂုံးရွာသား ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် အဘယ်သို့ ရေကန်ကိုဆောင်ယူနိုင်ပါအဲနည်း" ဟုမင်းကြီး အား သင်တို့လျှောက်ထားလေ" ဟုဆို၏။

ထိုသူတို့လည်း မဟောသစာသုခမိန်စီရင်တိုင်း အလုံးစုံကိုပြု၍ မင်းကြီးအား လျှောက်ထားကြ လေ၏။ ဝိဒေဟရာဇ်မင်းကြီးလည်း ထိုစကားကို ကြားလျှင် "ဤပြဿနာကို အဘယ်သူ ဖြစ်ရင်သနည်း" ဟုမေး၏။ "မဟောသစာသုခမိန် စီရင်ပါသည်" ဟုကြားလတ်သော ရွှေးထက်အလွန်နှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်သဖြင့် သေနကသုခမိန်ကိုခေါ်၍ ရှေးနည်းအတူတိုင်ပင်ပြန်၏။ သေနကအမတ်ကြီးလည်း "အရှင်မင်းကြီးငဲ့တော်မူ ပါ၍။ အထူးအခြား တစ်ပါးသော ပြဿနာရှိပါသေးသည်" ဟုလျှောက်၍ ပြဿနာ တစ်နည်းကို စီရင်ပြန်၏။ ဤလည်း ဘုရားလောင်းအား ကောင်းခီးမင်းလာ တစ်ကြိမ်ဖြစ်သတည်း။

ခက်ဆစ်အဖွင့်

၁။ ကြာမျိုးပါးပါး	= ကုမ္ပဏီကြား၊ ကြာပုလ္လာရိတ်၊ ပဒ္ဒမွာကြား၊ ကြာနီး၊ ကြာညီး။
၂။ လွန်ကြီး	= တုပ်ချည်ဆွဲဆိုင်းရန် လိမ်ကျစ်ထားသောကြီးဗီးဗီး။
၃။ အတွင်းတော်မြေမင်း	= နှစ်းတော်ဆောင်အတွင်းတွင် အမြှေမပြတ်ခစားရသော မှူးမတ်၊ ဝန်စာည်း။
၄။ အလျင်လို	= လျင်မြန်စေလိုသောအားဖြင့်။ အရေးတကြီးဗီးဗီး။
၅။ ကျံးတော်	= နှစ်းမြှေ့ကို ပတ်ရုံတူးဖော်ထားသော မြောင်းကြီးဗီးဗီး။
၆။ ပြေား	= မြို့ရှိးပေါ်တွင် အရပ်မျက်နှာတိုင်း၌ ပြာသာ၍နှင့်တကွ ဆောက်လုပ်ထားသော အဆောင်။
၇။ တန်ဆောင်း	= အမိုးတွင် အထွောင်တပ်ထားသော အဆောင်။
၈။ သူရဲ့	= စစ်သည်သူရဲ့တို့ အကာအကွယ်ပြု၍ ခိုလုံးရာ မြို့ရှိးထက်ရှိ အုတ်ထရံငယ်။
၉။ မှုခံတံ့ခါး	= အပေါက်၏။ တံ့ခါးပေါက်။
၁၀။ အတန်တန်အတည်တည်	= ထပ်ကာထပ်ကာ။ အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန်။
၁၁။ ဆွေ့ဆွေ့ချွေ့ချွေ့	= တွန်လှုပ်ချောက်ချားသည်။